

KRISLAI

Plieno Karaliai.
John L. Lewis Suklupo.
Ponas Norem.
New Yorko Balsuotojams.
Liuosybės Statula.
Rašo A. Bimba.

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Prasome visų "Laisvės" skaitytojų gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 256 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Spalio (October) 30, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII.

Plačiau šnekama, kad neužilgo Bethlehem Steel Corporation ir Republic Steel Corporation nusileis unijai ir pasirašys kontraktą su CIO. Tai būtų labai didelis darbininkų laimėjimas. Tai tos pačios korporacijos, kurios 1937 metais plieno darbininkų streiką paskandino kraujuose.

John L. Lewis bėgo nuo vienos meškos, užbėgo ant kitos. Teisingai Lewis iškritikavo Rooseveltą, bet negalima su juo sutikti, kai jis į padanges iškėlė Willkie.

Sis Lewiso pasiūlymas įnešė nerimą ir kivičius į CIO. Vienos unijos smerkia Lewisą ir galvą guldė už Rooseveltą. Tokį pavyzdį davė United Automobile Workers unija.

Kitos unijos sveikina Lewisą ir pasiūdo jo siūlomą kandidatą (Willkie) paremti. Šitokį pavyzdį davė Maritime Workers unija.

Vieni unijistai kalba apie metimą Lewiso iš CIO vadovybės, kiti stovi už jo palaikymą.

Sis visas unijistų sąjūdis gali smarkiai pakenkti CIO ateičiai.

John L. Lewiso žygis nepateisinamas.

Vienas draugas iš Pittsburgho prisiekė, kad iš "Pittsburgh Post-Gazette" spalio 23 dienos. Jis ragina pakomentuoti.

O ten rašoma apie atsilankymą pono Owen J. Noremo, buvusio Jungtinių Valstijų pasiuntinio Lietuvoje. Norem kalbėjęs lietuviams.

Iš jo kalbos matyt, kad p. Norem labai užpykęs ant naujosios Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Matyt, jam ta služba labai patiko ir dar ilgai jis tikėjosi joje pasilikti. Bet nusivylė. Smetona pabėgo, Norem neteko riebių apmokamos vietos.

Tad argi galima perdaug ant jo pykti, kai jis dabar karčią tulžį lieja ant Lietuvos žmonių?

Ponas Norem, matyt, labai žemo kultūrinio išsivystymo, o liežuvi turi ir ilgą ir ploną. Meluoja kaip pašėlęs, o smetonininkams tarnauja sušilęs. Jis taipgi prašytas prašo Hitlerį pulti ant Sovietų Sąjungos ir su ja pasidirbti.

Tik pasiklausykite: "Susikirtimas tarpe Rusijos ir Vokietijos neišvengiamas. Vokietijos armija galėtų nušauti per Rusiją kaip peilis per sūrį. Rusija niekas daugiau kaip Vokietijos įrankis. Rusijos militarinis pajėgumas beveik nulis tvertas palyginus su Vokietijos pajėgumu."

Panašius p. Noremo plepalams gali tikėti tik smetonininkai. Susipratęs lietuvis į juos tik nusispjauja.

Labai svarbu New Yorko miesto balsuotojams. Tammany Hall (demokratų) ir vėl pasimono nušauti miesto tarybos rinkimų proporcinės atstovybės sistemą.

Kai ateis balsavimo diena, kiekvienas lietuvis pilietybiškai privalo balsuoti prieš pasivybą proporcinę atstovybę ("Proportional Representation") panaikinti.

Garsioji Amerikos Liuosybės Statula (Statue of Liberty) jau persirto per pusamžį. Šiomis dienomis jai sukako lygiai 54 metai amžiaus.

Liuosybės Statula buvo pastatyta New Yorko uoste 1886 metais. Ją Amerikai padovanojo Francijos žmonės. Tai buvo puiki dovana.

Graikai Sakosi Atmušę Italus; Dar Nėra Graikijoje Anglų

Anglai Dar Neiškėlė Kariuomenės į Graikiją prieš Italus; Graikai Praneša, kad Jie Atmušę Italus Visu Frontu; Kol Kas Nebuvo Kovos Tarp Italų ir Anglų Laivynų

Athenai, Graikija, spalio 29.—Tik neoficialiai pranešama, kad anglų laivai iškėlė kariuomenę į Graikijos salą Korfu, Ionijos Jūroje, ties Graikijos-Albanijos ruožiu.

Graikai visu smarkumu metėsi kovon prieš besiveržiančius iš Albanijos į Graikiją italus ir sako, atmušę italų armiją visu frontu. Graikų komanda užginčija, kad italai "sukriušinę Graikijos rubežius," kaip kad Romos skelbia.

Anglai norėtų įsteigt savo orlaivių stovyklą saloje Korfu veiksmams prieš Italiją.

Nėra patvirtinimo vakarykščių pranešimų, kad Anglijos laivynas atmušęs italų karo laivus nuo Korfu salos.

London, spal. 29.—Anglijai žada Graikijai visą gali-

mą pagalbą prieš italus; bet anglų laivynas dar neiškėlė savo jūreivių ar kariuomenę į Kreta, Cephalonią ar Saloniką; tai buvo tik girdai vakar paskleisti.

Anglų laivyno komandieriai užginčijo pranešimus, būk įvykę mišiai tarp Anglijos ir Italijos karo laivynų Graikijos vandenyse.

Athenai, Graikija, spal. 29.—Graikai atrėmė ir su laikė italus, kurie mėgino per tarpkalnes įsiveržti iš Albanijos į Graikiją, kaip teigia graikų komandieriai.

Italų orlaiviai, bombarduojami Graikijos uostų Patras, užmušė 50 nekariškių graikų ir sužeidė 100. Italų bombininkai mėgino sužalot Corintho Kanalą.

Graikai supranta, kad italai kaip galint greičiau stengsis užimti graikų priplaukos miestą Saloniką.

EILĖ CIO VADŲ SMERKIA J. L. LEWISĄ, KAD JIS REMIA WILLKIE

AUDĖJŲ UNIJOS PIRMININKAS VADINA LEWISĄ "PRASIRADUSIU"

Boston, Mass.—CIO vice-pirmininkas Emilijus Rieve, kalbėdamas per radio, vadino J. L. Lewisą, CIO pirmininką, "tragiška prasiradusiu vadu" dėl to, kad Lewis remia Willkie ir "atgyvenusią republikonų partijos filosofiją."

Rieve, kuris yra Jungtinės Audėjų-Verpėjų Unijos pirmininkas, užreikė, kad dauguma šios unijos narių darbuosis ir balsuos už Rooseveltą išrinkimą.

AUTO. UNIJOS VADAI REMSIA ROOSEVELTĄ

Detroit, Mich.—Apie 600 viršininkų CIO Jungtinės Automobilių Darbininkų Unijos Michigano valstijoje,

Paterson, N. J.

Spalio 29-ta, 1:30 val. po pietų mirė "Laisvės" skaitytojas, Jurgio Linkaus dukterė, Sophia Linkaitė, 24 metų amžiaus. Mirė Sv. Juozapo ligoninėje. Bus pašarvota namie, 267 River St., Paterson, N. J.

Ši Statula simbolizuoja šio krašto laisvę. Deja, reakcija kelia galvą ir tos laisvės saknis rausia.

Jei Liuosybės Statula galėtų kalbėti, ji visus reakcionierius prakeiktų.

Rooseveltas Kaltina Republikonus už Ginklavimosi Trukdymą

New York.—Prezidentas Rooseveltas, čia pirmadienį kalbėdamas Madison Square Gardene, kaltino republikonus labiausia už tai, kad jie trukdė Amerikos ginklavimasi "apsigynimui."

Sako, "jie buvo trumparegiai, bailiai ir sabotažavimų šalies gynimai." Republikonų senatorių ir kongresmanų dauguma 1938 ir 1939 metais išstodavė prieš prez. Rooseveltą pasiūlymus geriaus apginkluoti Ameriką. O dabar, girdi, republikonai prikiša man, būk aš negana veikęs šalies gynimui.

Praeitą rudeni dauguma iš republikonų kongresmanų ir senatorių išstojė prieš Amerikos ginklų ir amunicijos praleidimą Anglijai; o dabar republikonų vadai, persiversdami antron pusėn, jau "visi spiegia: mes taip pat reikalaujame pagalbos Anglijai!" Bet jeigu republikonai būtų pajėgę praveisti savo politiką, tai Anglija nebūtų gavus nė vienos uncijos pagalbos iš mūsų," kaip pareiškė prez. Rooseveltas. Čia apsisistodamas, jis vėl teigė, kad parama Anglijai tai esanti apsauga nuo diktatorių pačiai Amerikai.

Savo kalboj Rooseveltas gynė įvairius Naujosios Dalijos padarytus žingsnius.

EXTRA!

"Liosai" Verstinam Kareiviamui Amerikoje

Washington, spal. 29.—Vidudienį buvo pradėta traukt serijų numeriai dėl to, kurie jauni vyrai bus pirmiausia pašaukti į verstingą kariuomenės tarnybą vienim metam.

Pirm "liosų" traukimo prezidentas Rooseveltas pasakė prakalbė, kad verstinas kareiviamas įvedamas gint Amerikos demokratiją nuo pavojų iš diktatorių pusės. Jis pranešė, jog pagal šiuos "liosus" bus paimti į kariuomenę tik 5 procentai visų užsiregistravusių pilietybės popieras; jie sudarys 800,000 karių.

Pirmąjį serijų numerį ištraukė karo ministeris Simpson—158; antras numeris buvo ištrauktas šalies išdo ministerio Morgenthau—192.—Kiekvienas serijinis numeris apima didelį skaičių paprastų numerių.

Kiti šiandien ištraukti "liosai" turi sekamus serijinius numerius: 8,239; 6,620; 6,685; 4,779; 8,848; 6,262; 8,130; 5,892; 5,837; 5,485; 6,604; 8,946; 5,375; 5,674; 4,880; 4,923; 105.

N. Y. Valstijos Apeliacijų Teismas 3 Balsais prieš 2 Atmetė Komunistų Kandidatus Rinkimam

Dauguma Teisėjų Sprendė, kad, Girdi, Komunistai Negavę Kiek Reikia Teisėjų Pilietybių Parasų Savo Kandidatam; Mažuma-Teisėjų Pareiškė: Komunistai Surinko Įvairias Teisėjų Parasų: Nesvarbūs Įbaugintų Pilietybių Atšaukimai

Albany, N. Y.—New Yorko valstijos apeliacijų teismas trimis balsais prieš du atmetė Komunistų Partijos apeliaciją ir užgyrė pirmesnį sprendimą aukštojo teismo teisėjo Wm. H. Murray'o, kuris patvarkė, kad komunistai negali šioj valstijoj statyt savo kandidatus dabartiniuose rinkimuose.

Teisėjas Murray praeitą savaitę nusprendė, kad komunistai nesurinkę po 50 teisėjų pilietybių parasų savo kandidatams Greene ir Franklin apskrčiuose (kantone) — Rinkiminis išsantęs reikalauja bent po 50 parasų iš kiekvieno apskričio tokioms partijoms, kurios praeituose gubernatoriaus rinkimuose gavo mažiau kaip 50,000 balsų.

Teisėjas Murray padarė tokį sprendimą prieš komunistų kandidatus, pasirem-

damas liudijimais 150 pilietybių, kurie buvo davę savo parasus komunistų kandidatams, bet paskui atšaukė tuos parasus. Teisėjui Murray'je sakė, kad, girdi, "nežinojome, už ką pasirašome, tai padarėme klaidą."

Grumojo Pasirašiusiem

Komunistų advokatai nurodė, kad Amerikonų Legiono vadai, bedarbių šelpimo viršininkai ir WPA valdininkai gąsdinimais privertė tuos pilietybius atšaukt savo parasus duotus komunistams. Tie legionieriai ir valdininkai šitaip grumoję pasirašiusiem už komunistų kandidatus: jūs būsite išmesti iš darbo; bus jum atimta senatvės pensija ir jūs prarasite bet kokią nedarbo pašalpą, jeigu neatšausite tų savo parasų.

Du apeliacijos teismo teisėjai, republikonai James P.

Hill ir John C. Crasper, balsuodami priimt komunistų surinktus parasus ir jų kandidatus, pareiškė:

"Pačios peticijų blankos (ant kurių buvo renkami parašai) aiškiai parodė, kad parašai renkami nominuoti Komunistų Partijos kandidatus, ir didžioji dauguma šių parasų yra teisėti pagal bendrus įstatymus."

Prieš tuos parasus balsavo du demokratų teisėjai ir vienas republikonas.

Apeliacijų teisme reikalavo pripažint komunistam rinkimų teisę atstovai Amerikos Pilietybių Laisvių Sąjungos, Visašališka Federacija dėlei Konstitucinių Teisių ir Visašališka Advokatų Gildija.

Darbininkiškas dienraštis Daily Worker šaukia amerikiečių minias kuo greičiausiai siųst telegramas prezidentui Rooseveltui ir N. Y. valstijos gubernatoriui Lehmanui su reikalavimu sugrąžint Komunistų Partijai rinkimų teisę šioje valstijoje.

Daily Worker įtaria demokratų vadus, jog jie todėl darbuosi atmet komunistų Partijos kandidatus ir prezidentus Browderį ir kitus komunistų kandidatus, kad šitaip tikėjosi pasiglemžt komunistinius balsus. Nes demokratų politikieriai roka, kad jei, girdi, komunistam bus uždrausta statyt savo kandidatus New Yorko valstijoj, tai jie ir jų rėmėjai čia turės balsuoti už Rooseveltą ir kitus demokratų kandidatus. Tie demokratų vadai spėję, kad be komunistinių balsų tai Rooseveltui būtų sunku laimėti prieš Willkie šioje valstijoje. O anot Daily Workerio, tai nuo New Yorko valstijos balsų galės priklausyt, katras bus sekamas Jungtinių Valstijų prezidentas, ar Rooseveltas ar Willkie.

Daily Worker teigia, kad dabartinis pasimojimas ant komunistų rinkimų teisės yra pavojus ir demokratinėi rinkimų laisvei visoje šalyje.

Komunistų Byla Paskutiniam N. Y. Apeliacijų Teisme

Komunistai kreipėsi į paskutinį vyriausią New Yorko valstijos apeliacijų teismą, reikalaudami pripažint jų kandidatus. Šiuos žodžius berašant, dar nežinomas to teismo sprendimas.

ORAS.—Ši trečiadienį šilčiau.

AMERIKA NEDUODA PASPORTO DAILY WORKERIO REPORTERIUI Į SOVIETUS

New York.—Amerikos valstybės ministerija galutinai atsisakė duot pasportą į Sovietų Sąjungą Ferdinandai W. Reed, vienai iš naujų dienraščio Daily Workerio leidėjų. Sis dienraštis jau du mėnesiai kai

Vokiečiai Pleškina Kariniai Svarbius Punktus Anglijoj

Berlin, spal. 29.—Lengvieji bombiniai Vokietijos orlaiviai labai sekmingai bombardavo Londoną ir padegė kelias orlaivių stovyklas ties Londonu. Anglų orlaivių stovyklose Škotijoj vokiečiai bombomis sunaikino tam tikrą skaičių lėktuvų ant žemės.

Pietiniame Anglijos pakrastyje vokiečių lakūnai keliomis bombomis labai sužeidė vieną elektros dirbyklą. Į šiaurius nuo Liverpoolo jie su geromis pasekmėmis atakavo ginklų fabriku, o arti Yorko išmušė traukinį iš bėgių.

Į šiaurį vakarus nuo Airijos vokiečiai oro bombomis pavojingai sužeidė du prekinius anglų laivus, po 8,000 t. vienas ir kitas. Jie taip pat bombardavo anglų fabriku Liverpooly ir Birminghame.

Per dieną vokiečiai sunaikino 29 anglų lėktuvus, o

stengėsi gaut pasportą jai kaip savo reporterėi. Daily Workerio leidyklos pirmininkas Louis F. Budenz rašė valstybės ministerijai: "Mūsų laikraštis mato rimtos visuomeninės ir politinės svarbos amerikiečiams ir toliau gauti žinių iš Sovietų Sąjungos.

"O kad jūs nenorite duot mūsų atstovui pasporto ir vis atidėliojate, tuomi ryškiai kludote spaudos laisvę, kurią užtikrina šalies konstitucija ir kuria amerikiečiai didžiuojasi, ir turi teisės didžiuotis."

Amerikos valstybės viceministeris A. A. Berle, galų gale, davė Daily Workeriui, darbininkų laikraščiu, šitokį atsakymą:

"Mes atradome reikalą neduot pasporto Mrs. Reed, kaip ir daugeliui kitų."

Albanijos Sukilėliai Atakuoja Italų Kariuomenę Užnugarin

Belgrad, Jugoslavija, spalio 29.—Iš kelių šaltinių atėjo žinios, kad albanų partizanai rankinėmis granatomis ir šautuvais užpuldiną užnugarines dalis italų armijos, kuri kariauja prieš Graikiją. Visoj Albanijoj sklaidžiasi gyventojų sukilimas prieš italus.

Anglai—9 vokiečių orlaivių. Anglų lakūnai mėgino bombarduoti vokiečių fabriku; tik viena jų bombų skeveldra pataikė į liejyklą, bet nesužeidė jo.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President Jos. Kalrys
Secretary-Treasurer J. Gastunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.25
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$5.50
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ar Lewisas Turėtų Pasitraukti?

CIO prezidentas, John L. Lewis, sakymas savo istorinę kalbą (pereitą penktadienį) tarp kitko pabrėžė: jei Willkie nebūsiąs išrinktas respublikos prezidentu, tai jis, Lewisas, pasitrauks iš CIO vado vietos.

Tai yra didelės svarbos pareiškimas, kuris gali paliesti visą CIO vystymąsi ateityje. Daugelis žmonių mano, kad Lewisas padarė klaidą tokį pareiškimą darydamas. Daugelis CIO vadų ir veikėjų tokiam CIO prezidento pareiškimui yra priešingi. Jie šitaip samprotauja: jeigu Rooseveltas bus išrinktas trečiajam terminui prezidentauti, tai Lewisas visvien turi pasilikti savo vietoje, kaip buvo iki šiol.

Ir mes manome, kad Lewisas padarė klaidą tokį griežtą pareiškimą darydamas. Jeigu jis mano taip vesti CIO reikalus, kaip vedė juos iki šiol, tai Lewisas turi pasilikti CIO prezidentu. Jis savo pareiškimą turi atšaukti.

Lenkijos Šventieji Ispanijos Bažnyčios

Hitlerio ir Mussolinio bombos ištaškė daugybę Ispanijos katalikų bažnyčių. Kai kurias bažnyčias sunaikino iš pat pagrindų, o tūlas tik šiaip sau "gražiai" apdaužė: sutaskė altorius, šventųjų figūras, altorių papuošalus.

Dabar štai kaip Hitleris atsilygino Ispanijos kunigams. Užvaldęs Lenkiją, daugelį Lenkijos katalikų bažnyčių (kurios nebuvo sutrūskintos bombomis) Hitleris apnuogino: ištraukė iš jų daug šventųjų statulų, abrodų ir kitokių altorių bei sienų papuošalų. Tą viską nugabenc Ispanijon ir padovanojo to krašto katalikų dvasiškiams. "Papuokite tas savo bažnyčias, kurias aš su Benito apdaužėme," pasakė jis.

Šią sensaciją iškėlė viešumon tūlas lenkas katalikų kunigas, kuris vizitavo Ispaniją ir dabar atsidūrė Anglijoje. Jis pats matęs, sako pranešimais, Ispanijos bažnyčiose tūlas brangius kielikus, gamintus dar 16-tame amžiuje, kurie kadaise puosė Varšavos lenkų katalikų katedrą, o dabar puošia Ispanijos katalikų bažnyčias!

Plėšikai imperialistai neturi jokios doros, jokio žmoniškumo, jokios etikos. Iš vienu plėšia, kitiems duoda. Jei Hitleriui būtų pavykę užimti Lietuvą, tai, be abejo, jis būtų pasielgęs su Lietuvos katalikų bažnyčių šventaisiais, kaip pasielgė su lenkų.

Akiregyje to, Amerikos lietuviški kleikalai dar vis prašo dievo ir Hitlerio, kad jis Lietuvą užimtų!

Išlaisvino Ispanijos Kovotojus

Atėjo iš Francijos žinia, kad grupė kovotojų, kurie kovojo už Ispanijos liaudies laisvę prieš Italijos ir Vokietijos fa-

Vokiečių Oficeriai su Italais Egipto Karo Fronte

Roma. — Italų laikraščiai išspausdino fotografinius paveikslus vokiečių karininkų ir inžinierių su italų oficeriais karo fronte prieš anglus Egipte.

Italijof tebeina girdai, no, General

šizmą, jau išlaisvinti ir vyksta į Sovietų Sąjungą. Minėti kovotojai buvo uždaryti į Le Vernet koncentracijos kempę Francijoje. Išlaisvintų tarpe yra vokiečių rašytojas Friedrich Wolf, autorius garsaus detinio veikalų "Profesorius Mamlock" ir Luigi Gallo, italas, buvęs vadas Tarpautinės Brigados. Jiems Sovietų Sąjunga išdavė savo pilietybės popieras ir Francijos valdžia paluosavo. Aišku, kad su jais išvyko nemaža grupė ir kitų kovotojų. Jų tarpe gal bus ir lietuviai kovotojai, kurių dar vis buvo arti 30 Francijos koncentracijos logeriuose. Lietuviai, kaip Lietuvos piliečiai ir kartu Sovietų Sąjungos jau reikalavo per Sovietų konsulą, kad jie būtų išlaisvinti.

Amerikoj tūliams laikraščiams, jų tarpe "New York Post'ui" nepatiko tas išlaisvinimas. "Kaip tai Francija sutikime su Vokietija gali išlaisvinti Hitlerio priešus"—rašė minimas laikraštis. Kaip matote, to laikraščio neapykanta taip didelė prieš sovietinius nusistatčius žmones, kad matyt, jo redaktorius geriau sutiktų, jeigu tuos kovotojus Hitleris ir Francijos fašistai sumėsinėtų, negu išlaisvina ir leidžia jiems vykti į darbo žmonių valdomą šalį.

Smigly-Ridz Areštuotas

Iš Rumunijos praneša, kad ten areštuoto buvusį Lenkijos armijos vadą generolą-maršalą Smigly-Ridzą, buvusį užsienio ministerių pulkininką Juzefą Becką ir dar apie 30 buvusių aukštų Lenkijos valdininkų. Jūs kaltina sabotaže ir tam panašiai. Kaip žinome, tie ponai paliko "dievo valiai" Lenkiją, o patys su auksu paspruko į Rumuniją. Jie ten gyvena, kaip meškos ausyje. Bet dabar Rumunija pasidavė Vokietijos fašistų komandai, atsikvietė jų armiją, tai ir areštuoja buvusius Lenkijos valdininkus.

Buvusieji Žmonės

Savo laiku didelių nešėsi Francijos menševikas Leon Blum. Jis buvo valdžios priešakys. Jis daug atsakomingas už fašizmo išgalėjimą Ispanijoje, nes jis nedavė Francijos liaudžiai teikti Ispanijos žmonėms pagalbos. Jis neleido to daryti. Jis skelbė, kad Francija "neutrališka". Jis nepraleido iš Sovietų Sąjungos ginklų ir amunicijos per Franciją į Ispaniją. Tuo tarpu Vokietijos ir Italijos lėktuvai dideliais pulkais skrido per Francijos žemę į Ispaniją fašistams į pagalbą. Blumas net maistą sulaukė Francijoje, kuris buvo Ispanijos liaudžiams skiriamas. Blumas visai pataikavo fašistams. Ir pagaliau, kada Francijof Daladierio brutališka valdžia uždarė Komunistų Partiją, pagrobė jos laikraščius, namus, ta. Blumas užgyrė tą fašistinį žygi. Puolimą ant komunistų sekė buržuazijos užpuolimas ant darbo unijų, kitų organizacijų ir pagaliau ant pačių socialistų-menševikų. Ant galo buvę Francijos "demokratai," o paskutiniu laiku pasirodę esą tikri fašistai, areštavo poną Blumą ir ruošiasi teisti. Štai prie ko jį atvedė jo menševikiška, buržuazijai pataikaujanti politika.

Anglijof buvo išgarsėjęs ponas Neville Chamberlain, ministerių pirmininkas. Tai jis kaltas už pražudymą Chechoslovakijos. Tai jis Hitlerį ginklavo ir kurstė prieš Sovietų Sąjungą. Tai jis paaukavo Hitleriui Klaipėdą ir jos kraštą. Tai Chamberlainas pažadėjo Lenkijai pilną pagalbą, o paskui nepasituntė ant Vokietijos nei vieno karo orlaivo, nes vis dar manė, kad Lenkijof Hitleris susikirs su Raudonąja Armija ir Anglija galės ramiai sau sėdėti. Vėliau tas ponas paskelbė, kad jis "serga" ir iš politinės veiklos prasišalino. Chamberlainas turi daug griekų.

Dar neseniai ponai Blumas, Chamberlainas, Daladieris ir greta su jais Smetona skaitėsi dideliais vyrais. Dabar jie niekas. Vieni patys prilipo negarbingą liepto galą, o Smetoną Lietuvos liaudis išmetė į hitlerininkų sąslavyną.

orklaiviai padės kančių karininkams užsakyti, siemet per 3 mėnesius pakilo \$341,971,000 aukščiausiai negu pernai per tuos pačius mėnesius. Abelnas jų polnų prieauglis siemet 32 procentai. O Jones and Laughlin plieno kompanijos pelnai pašoko 21-ą kartą aukščiau pernykščiu.

Laiškas iš Dzūkijos

Šventadienį, patekęs į džiūkišką sodžių — Merkinės v., stebiu gyventojų nuotaikas. Renkasi vyrai, nuo jų neatsilieka jaunimas ir pagaliau vaikai. Moterys ir seniai ne bažnyčioje, bet grybauja. Vyrai naujas problemas sprendžia.

—O visi darcies atvožni — juokauja kalbusis valstietis. — O pirmiau, kap cik in sodžių pasirodzydavo tamabilius, tai visų gyslos ir pascimba, ba mislina ar antstolis, ar gal taina policija ko nors raštavoc atvažiavo. Stroka. Kavoja si kap vištos nuo vanago. Darcies svečiai iš miesto nebaisūs, bet priemni, ba duoda rodu, pamokina, pavirozina, kap cikri prieteliai. Pabajisiu vienu nuocių. Prieš Mojaus 1 dzienu aram an ano kalno, kad cik pakysč tamabilius ir vyruc policininkai atžingsniuoa ciesa i prie mūsų. "Katro nor raštavoc", sakau ir arklj iš šlėjos palaidis paidaš in raistų. Susiedai irgi tep padarė, o policija paragėjo. Tai broi, kad jau emė vaikycis, šaudzyc, bet nepagavo. Ne jų nosims. Palandzioji po namus išvažavo ir spakaina, nors širdzis neatatopsta. Večerouju, o akys langi. Kad ir vėl kyšė mašina, apstojo ir baigta. Išvežė in kalėjimū. Išsėdėjo iki Smetona neišdūmė. Ačiū Raudonajai armijai.

Po šio, pradeda pergyvenimus pasakoti kiti valstietčiai, jų akyse blizga užaugsmo ašaros, senutė prasištumus pro vyrų grandinę išreiškė savo nuomone: —Aš ašimenu baudzavų,

baudzava ir Smetonai karaliaujant buvo apsedus, bet sulaukia juos pabaigos.

—Tautininkai eik gyresi, kad Dzūkijos graži gamta ir svecingi žmonės, bet kap cie žmonės gyveno galvos nesopėjo. — Prisdėjo jaunuolis nuošaliai stovėjęs. — Mes darbininkams daries pavydėsim, ba jie bendrai dzirbdami gali lenktyniauti, stachanoviškumą rodyt. Norim ir mes taip dirbti, bet kaip?

Dzūkijos sodžius vertas pasigailėjimo; vertas rimto dėmesio. Dzūkija tautininkai didžiausio, kaip gražia šalimi, kur jiems pravažiuojant mašina, plaukė kontrastiški žavūs vaizdai: pušynai, ežerai, kalneliai, upeiliai, bet, kad piliečiai nuskurde, kad samanotos lūšnos pasišiaušė, kad valstietis, dešimties šeimos narių tėvas, du kart per metus mėsos teragauna, kad juodos kasdieninės duonos ne visuomet turi, jiems nerūpėjo. Nors ir gražioji šaly, vis dėlto "tautos vadas" su savo pakalikais čia dyru neripko, o tik Pakaunej ir kitur, kur žemė duoda gerus derlius.

Po ilgų lietingų dienų Dzūkijos miškuose užderėjo sva rbiausias pragyvenimo šaltinis — grybai, todėl miškuose gyvenimas verda, kas sveikas, darbe. Grybavai nesunkus darbas, ne malonus kai dažnai juo užsimi. Kas kita pagrybauti pramogaujant, kaip mūsų "ponai" darydavo, tačiau jei iš to vienyntėlis pajamų šaltinis būty, grybavimo ir žuvavimo profesijos niekas nepasirinkty. J. Čyžius.

Laisvoji Sakykla

Kvaili Melai

Pirmiausiai atsprašau "L." skaitytojų, jeigu pavartosis perraščius žodžius šiame rašinyje.

Pono K. Jurgelionio redaguojamoj "Tėvynėj" tilpo straipsnių, kur apat kitų visokeriausių melų sako, kad visais Sovietų Sąjungos parubėžiais esanti apie 150 kilom. žemės juosta išarta ir išaketa ne pasėliams sėti, bet, girdi, bėglius pagauti. Dar, girdi, užstatyta bokštais taip tankiai, kad nuo vieno kitą lengvai galėtų matyti. Girdi, nei pelė negali pasprukti iš Stalino kalėjimiskos, išbadėjusios, apdriskusios Rusijos, o dabar tas būsiąs ir su mūsų Lietuva.

Na ir kur to žmogaus sensas? Ar tas "mokytas" demagogas žino, kad Sovietų Sąjungos sausumos rubežiai siekia virš 40 tūkst. kilom., kas sudarytų didžiausius plotus lauko paversto į dykumas, bevertes tuštumas, nes jis sako, kad gyventojai nukelti, iškraustyti iš tos visos juostos. Na ir tie liaudies tamsintojai mano, kad sveiko proto, doros sąžinės žmonės patikės tiems kvailiems melams.

Tamsintojai, darbo liaudies didžiausi priešai, bando mums įkalbėti, būk tik parazitiski išnaudotojai esą tauta, vien tik jų klasė esą žmonėmis, tik jie turj teisę laisvai gyveniti. Kai tautiski smetonuoti ir kleikaliski fašistai per virš 20 metų skurdino, vargo, ašarose, kraujuje ir socialėse ligose plukdė-maudė darbo liaudį, darbo inteligentiją, tai jūs buvute kurti ant šauksmo pagelbog, aklai ant jos kraujuotoj kančių, jums negaila buvo ty seneliu, kurie šjo šunes lodydami kaimas nuo kaimo, durytuo durų su našta ant savo senų nuvargusių pečių. Jūs pamiršote ar nenorite prisiminti, kad tie seneliai auklėjo lietu-

vių tautą ir liaudį, kad ne vieno ir iš jūsų seneliai panašiai baigė savas dienas. O dabar, kada jų senatvė bus aprūpinata, kada turės šiltą ir sočią prieglaudą, kada, valstiečiams šimtai mil. skolų dovantota, kada antstoliai palikti be užsiemimo, kada bedarbio su mažyčiais negalės ant šaltos gatvės išmėtyti, kada darbininkai patys bus savo darbo ir darbavietės šeimininkais, savo produktų paskirstytojais, tai jūs bandote mums įtikinti, kad ten Lietuvoj Tarybų valdžia padarius tikriausią vergiją, ir t. t. Bet velniui jūs pėšit ir burnosit tol, kol darbo liaudis atsuks jums nuargą. Jau laikas ir labai laikas nuo jūsų atsitolinti.

Ponas K. Jurgelionis po visų plūdimų ant Sovietų šalies ir J. Stalino bando paneigti K. Markšą ir jo mokslą, o savo filosofiją skelbti. Jam nėra klasių skirtumo, nėra proletarų, nėra išnaudojimo. Jis bando įkalbėti SLA nariams darbininkams, būk kapitalistinė visuomenė beklasė, visi lygūs, bet jis pamiršta tą faktą, kad šiandien mūsų šalyje randasi virš 10 milijonų bedarbių, kurie turi misti už 24 centus per dieną, o turčiaus šuo turi ištekliavo virš \$3 per dieną (keli metai atgal aš skaičiau "New York Journal", kad Rockefellerio šunų kičinas jam atsidavog-gišuodavo \$3,000 per metus).

Jurgelionis perša darbininkams atsidavusiai, ramiai kentēt ir laukti buržuazijos žmoniškumo. O ar to sulaukēm per du tūkst. metų? Juk tai krikščionių filosofija. Aš manau, kad laikas jau prabilti naujos Lietuvos draugams, apginti ją nuo priešų. Reik mūsų žmonėms organizuoti Lietuvos draugų sąjungą, kad pasekmingiau tuos piktus priešus atmušti. Nepartinis.

"LAISVĖS" VAJUS

Europos karas plečiasi. Italijos fašistai užpuolė Graikiją ir tarp Italijos ir Graikijos šiuo metu verda smarkūs mūšiai.

Sakoma, greitai laiku bus į karą įtraukta ir Ispanija, —prieš Angliją.

Tas pats norima padaryti ir su Francija, kurią šiuo metu valdo fašistai, kuriuos Daladierai, Blumai ir kiti kadaise taip gerbė ir rėmė.

Gal už dienos kitos matysime į karą įtrauktas ir kitas Balkanų Pussalio šalis, o taipgi ir Turkiją.

Kitais žodžiais, galimas daiktas, kad greitai laiku matysime visą Europą karo liepsnoje, apart socialistinės Sovietų Sąjungos, kuri labai karo vengia, nes jai gaila josios piliečių gyvybės, nes jai gaila josios turtai, nes jai rūpi greičiau pasiekti savo gyventojams gražiausias ir laimingiausias gyvenimas.

Mūsų kraštas taipgi gali neužilgo būti įtrauktas į tą karą.

Gal kuris paklaus, ką gi tas turi bendro su "Laisvės" vajumi?

Jis bendro turi labai daug. Juo labiau karas plečiasi, tuo labiau lietuviai darbo žmonės Amerikoje turi šviestis, turi sekti spaudą, paduodančią plačiai ir beašiška apie karą žinias. Jie todėl turi skaityti dienraštį "LAISVĖ", —geriausį Amerikos lietuvių dienraštį, patį populiariausį savo laikraštį.

Va, kodėl mūsų vajininkai ir visi skaitytojai turi sukrusti daugiau ir smarkiau darbuotis gavimui naujų skaitytojų!

Šiuo metu bayonietis J. Čiurlis ir vėl atsistojo pirmoje vajininkų vietoje. K. Žukauskienė stovi antroje — taigi New Jersey valstija gražiai iki šiol pasirodė.

Laukiame daugiau žinių iš Bostono ir So. Bostono. Worcesteris, vadovaujamas J. Bakšio, stovi puikiai.

Philadelphia taipgi turėtų daugiau susirūpinti.

Šiuo metu mūsų vajininkai stovi sekamai:

	Punktų
K. Čiurlis, Bayonne, N. J.	658 "
K. Žukauskienė, Newark, N. J.	576 "
J. Bakšys, Worcester, Mass.	541 "
P. Bokas, Waterbury, Conn.	435 "
J. P. Martin, Pittsburgh, Pa.	418 "
S. Petchulis, Mar Lin, Pa.	304 "
Philadelphia Vajininkai	275 "
S. Tvarijonas, Detroit, Mich.	266 "
Great Neck Vajininkai	240 "
P. Žirgulis, Rochester, N. Y.	224 "
A. Klimas, Hartford, Conn.	194 "
F. Abekas, Chicago, Ill.	184 "
ALDL 20 kp. Binghamton, N. Y.	168 "
J. Matačiunas, Paterson, N. J.	166 "
J. Mockaitis, Bridgeport, Conn.	155 "
A. Gudzin, Schenectady, N. Y.	154 "
G. Shimaitis, Montello, Mass.	154 "
Grand Rapids Vajininkai	133 "
F. Gervickas, Athol, Mass.	124 "
Math. Senkus, Greenfield, Mass.	110 "
A. Bakanauskas, Portland, Me.	107 "
A. Sabulienė, So. Boston, Mass.	102 "
B. E. Senkevicienė, Easton, Pa.	91 "
K. Romikaitis, Reading, Pa.	80 "
J. Grybas, Norwood, Mass.	77 "
J. Ramanauskas, Minersville, Pa.	70 "
J. Žilinskas, Lewiston, Me.	60 "
S. Penkauskas, P. Tamašauskas, 4-rių Kolonijų Kapitonas	58 "
A. Evans, Rochester, N. Y.	55 "
J. Burba, So. Boston, Mass.	54 "
ALDL 136 kp., Harrison, N. J.	54 "
W. Narusevičius, Kenosha, Wis.	46 "
K. Kuzmickas, Harrison, N. J.	44 "
Baltimorės Draugų Kolektyvas	40 "
V. Padgalskas, Mexico, Me.	40 "
P. Slekaitis, Scranton, Pa.	39 "
M. Valenta, Cleveland, Ohio	30 "
A. Pipiras, Pittsburgh, Pa.	22 "
E. Čekienė, S. Boston, Mass.	22 "
J. Kazlauskas, Hartford, Conn.	20 "
S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.	19 "
V. Turauskas, Schuylkill Haven, Pa.	10 "

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas	Atsakymas
Gerbiama Redakcija: Būkite malonūs atsakyti į mano klausimą.	Mums atrodo, kad jūs turite teisę gauti senatvės apdraudą, kad niekas neturi teisės jus siųsti į kitą valstiją. Bet, aišku, ponai nenori mokėti apdraudą, tai bando jus išsiųsti į W. Virginiją.
Aš esu senas žmogus, Amerikos pilietis. Man atėjo laikas gauti senatvės apdraudą, ale man atsakė ją duoti. Relief ofisas siunčia mane pas vaikus. Du vaikai dirba mainose. Jokių nuosavybių neturi. Gyvena kitoje valstijoje, būtent, West Virginijoje. Aš neturiu jokių rekordų padaves, niekur nedirbau, tik Pensylvanijoje. O jie mane siunčia į W. Va. pas vaikus, idant jie mane ten užlaikytų.	Nueikite į Social Security raštinę ir žiūrėkite, ką jie pasakys. Jeigu ir tas negelbėtų, gal prisiels kreiptis pas advokatą ir reikalaut savo teisių. Deja, advokatas už dyką nedirbs. Gi mes nežinome, ar jūs turšite pinigų jam apmokėti. Jeigu jūs priklausote prie kokios nors organizacijos, būty gerai, kad ta organizacija padėtų jums pensiją išgauti. Žinote, valdininkai daug geriau skaitosi su organizuota žmonių grupe.
Ar aš galiu kur klausyti ir pajieškoti apdraudos? Su gudone, Wm. Nevalis.	

Karas neša darbo žmonėms žaidas, mirtį ir irdgėlą, karo taksus ir skurdą, sunaikinimą organizacijų ir asmenis teisių. Mes, darbo žmonės, nenorime karo. Praeškime apie tai savo kongresmanams!

MOTERŲ ŽINIOS

Lietuvių Literatūros Draugijos vaju prasidėjo vasario 1-mą, naujus narius galime įrašyti su \$1 mokesčiu už visus šiuos metus. Gera proga gauti moterų narių ir sutverti moterų kuopas bei klubus.

Kandidatė Elizabeth G. Flynn apie Šiuos Rinkimus

(Šį antradienį milijonai piliečių, tam skaičių ir moterų, eis prie urnų—pilsa—sudėti savo balsą už vienus ar kitus kandidatus. Kadangi Flynn yra nepaprastai žymi moteris ir ypatingai labai daug turinti nuopelnų liudies reikalų gynybai, tad tikimės, kad balsuotojoms ir neįsivokusioms moterims bus įdomu jos pareikštos mintys rinkimuose paliečiamais klausimais net jeigu su jos rekomenduojamu kandidatu ir nesutiktume, Flynn pati kandidatuoja į kongresmanus—at-large iš New Yorko valstijos ant Komunistų Partijos tikieto. —M-tė).

Moterys, Nesueikvokime Savo Balsą

Elizabeth Gurley Flynn

buvo laikai, kada profesionali politikieriai moteris ignoravo visi. Tai buvo prieš 20 metų. Žinoma, poetai ir dainininkai rašė dainuodavo daug apie "moters įtaką", kokią mes darydavom į savo šeimą. Bet praktiški politikieriai nepaisydavo tos paikystos. Politikai mes nieko nereikškim. Mes negalėjom nieko pasakyti apie teisdarybę, užrubežinį politiką, tyrą maistą, ar net ir apie uždėjimą šunims apynasrio. Į mūs, kaip ir į vaikų protestus nieks nekrepjė domės. Politika buvo "vyru biznis", pravedamas karčiamose ir klubuose, palydimas alumi ir cigarais, paradais ir kitokiais šumais. Vyrai nesiklausydavo, kokių atstovų jų žmonos ar motinos pageidavdavo, neigi sakydavo už ką balsavę.

Bet šiandieną gyvename 1940-tais metais, moters, sešers, kada mes esame politinė spēka, su kuria jau turi skaitytis—mes esame pusė visos balsuojančios pilietijos Jungtinėse Valstijose. Moters balsas reiškia tiek, kiek ir vyro. Politika šiandien tapo visos šeimos bizniu. Radio atnešė diskusijas pasaulinių reikalų į pat mūs kambarius. Moterys šiandien yra budresnės, negu kada nors pirmiau. Mes žinome, ko mes norime. Ar mes galime numazint pragyvenimo kainas? Ar senelių ir bedarbių šeimos turės saugumą? Ar mūs butai galėtų būt pagerinti? Ar mes turėsim nacionalę sveikatos programą? Vyrai ir moterys myli gyvent patogiuose namuose, gerai maitint savo šeimynas, gerai apmokyti, duot gerą apšvietą. Mes taipgi norime ir gana pinigų, kad būtų kolektočiai mūs neerzintų. Aš taip jaučiuosi ir žinau, kad jūs taip jaučiatės irgi.

Didžiama moterų Amerikoje yra šeiminkėms. Dirbančios išlaukyje už algas yra šeimų narėmis. Pažūrėkime į 1940 metų politiką iš to atžvilgio—Ką siūlo kandidatams namams ir šeimynoms? Mes, vyrai ir moterys, galime to pareikalauti. Mes norime taikos, sveikatos ir džiaugsmo savo šeimynoms. Kuris kandidatas už tai stovja, jis yra tuomi, kuris turėtų gauti mūsų balsą.

Balsavimas yra didžiausia atsakomybė šių rinkimų dieną. Jūs einate balsavimo būdelėn, kur nutrauksite žemyn mašinos rankenutę arba sudėsite balotą. Tas, kas dėsis su jūsų šeima sekamais keturiais

Šeiminkėm

Kvinų Prezervas
Palaikyk kvincės iki nunok gelsvai, bet tebebus apykietės. Numazgok, nulupk, supjausyk į ketvirtis, ir išimk šerdis. Svaru priuostų vasių imk vieną ir tris ketvirtadalius (1¼) puodukų vandens ir ¼ puoduko cukraus. Iširpyk cukrų vandenyje ir pavirink 5 minutes. Sudėk vaisius ir virk pamažu nuo vienos iki pusantros valandos. Pridabok, kad neprisviltų. Kaip tik vaisiai bus minkšti ir aiškiai rausvos varsos, o skystis pasieks stingimo laipsnį, supilk į karštus sterilizuotus indėlius ir skubiai aklinau uždarinėk.

Ji Mokėjo Susirast Lovą

New Yorke aną dieną pakelbus, kad ligoninės būtų patikrinama, ar kartais nesiranda prieš apie mėnesį laiko iš Brooklyno be žinios dingusi 22 metų mergina Eugenie Krujica, ligoninių vedėja apsižiūrėjo, kad jinau jau buvusi net 8-nių ligoninių viešnia. Jinau atėidavusi prievakariais dejuodama ūmai susirgusi, o rytą ją daktarai paleisdavę namo po išegzaminavimo ir suradimo, kad jos sveikata gerame stovyje.

Mokinės Siuva ir Mezga

Thomas Jefferson High School mergaitės mokinės, Brooklyne, jau užkintkos tar naują karo reikalams. Po mokyklos valandų, jos paliekamos ištisas valandas siūt ir megst Anglijos karšikiams, vieton eit dirbt savo vakarinį darbą ar padėt šeimynai. Dirba produkcinė sistema, kaip šapoj. Darbas pravedamas Raudonojo Kryžiaus grupės vardu.

grūvantioms Europos imperijoms ar sukolektuoti vieną Wall Strytui.

Daugelis žmonių turi keistą supratimą, būk jie eikvoja balsą, jeigu jie neįsivokė už laimėtoją. Išrinkt laimėtoją esą gudur! Aš negaliu persistatyt paikesnio būdo sueikvot balsą, kaip balsavimu už tą, kurio nenori, kad užtikrinti, jog atsimisi didesnis domzomis, negu pirmiau. Jeigu Rooseveltas bus išrinktas, tai bus užgyrimas to, ką jis darė užmūst Naująją Dalybą ir eit karą. Jei Willkie bus išrinktas, jam bus duotas leidimas palaidot Naująją Dalybą ir eit karan—willkišku būdu. Browderis sako, kad "Willkie yra tik žalesnis ir šurkštesnis pavaldinis švelnesnio Roosevelto"... Moterys, mes aršiau negu sueikvotume savo balsą, jeigu mes jį atiduotume bile katram iš Wall Stryto karo kandidatų. Mes balsuotume už karą. Mes galime susilpninti juos abu balsuojant už Browderį. Juo mažiau balsų kiekvienas iš jų gaus, juo aiškiau matysis, jog mes neužgiriame jų bendros karinės programos. Susiaurinkim laimėtojo ribas. Jei neįsivokėme, galime išlaikyti šeimą taikoj, vieton išmarint karo laukuose kaip "nežinotus karinius", pasisakykite, motinos, kol dar nepervėlu. Kas nori būti Aukso Zvaigždės Motina? Kokius meilės žodžius gali atsiųsti mirusio lūpos pažėistom moterų širdim? Laikykim savo vaikus namies! Balsas už Browderį yra perspėjimu, kad mes netoleuosime pakartojimo Woodrow Wilsono vaidinimo. Mūsų balsas 1940 metais gali pareikšti, kad mes moterys neduosime savo sūnų gelbėti

ir gal dar kai kada būtų pasakiusi ir prakalbų, jeigu ne toji perankstyba šalna pakandusi jos sveikatą ir, pagaliau, gyyvė. Jau per eilę pastarųjų metų jinau nesijautė ganėtinai sveika. Anais metais buvo ir Floridą pasiekus pasilsui, bet neįsivokė atgaut sveikatos. Dėlto ir visuomeniškame darbe pastaraisiais laikais mažiau ją bematydavom.

Liaudis Pagerbė Savo Veikėją
Draugė Ursulė Šermentis atlanė daugybę žmonių, o į Lietuvį Tautiškas kapines, Chicagoje, palydėjo per šimtu automobilių, apie 500 žmonių. Eilės garbės sargybinių nešė dviem vežimais atvežtus gėlynus, o jos artimos sandarbininkės, Liaudies Trio—A. Dočkienė, K. Abekienė ir D. Yuden gedulio dainomis, taipgi O. Remeikienė ir F. Abekas prakalbotis atidavė atitinkama pagarba. Į laidotuves pribuvo draugų-draugų ir iš toliau. Taip iškilmingai palydėta ir apstatyta gėlemis jinau spalio 23-čią likosi amžinai išlėtis gražiose lietuvių kapinėse.

Netekus Puikios Darbuotojos U. Nedvaraitės-Peterman

Spalio 19-ta ilgam pas mus pasiliks minėtina liūdėsio diena, nes tą dieną netekom Ursulės Nedvaraitės-Peterman, vienos iš ypatingai daug ir sekmingai pasidarbusių veikėjų lietuvių pažangiajame judėjime.

Draugė Nedvaraitė iš jos darbų teko pažint daug anksčiau, negu asmeniškai. Lietuvos liaudis jos irgi dėjo didelių vilčių, nes dar jaunutė būdama savo draugų panevėžie-

Ursulė Nedvaraitė-Peterman

čių buvo išstatyta darbininkų ir valstiečių surašuose, regis, 1922 ar 1923 m. rinkimuose. Taipgi dalyvavus abneloj pažangiųjų veikloj ir savo gimtajame Gustonių kaime, Naujamiesčio valsčiuje, ir apylinkėse jau buvo žinoma, kaip pažangi, patikėtina mergaitė. Už pažangą ir veiklą teko jai nukęsti ir persekiojimų iš reakcinės valdžios pusės.

Sąlygoms susidėjus, U. Nedvaraitė, kaip jauna nuotaka prieš 16-ka metų pribuvo Amerikon. Čion neilgai jai amė susipažinti progresyvių žmones bei jų organizacijas ir pasinerti jų veikloj. Ją matėme moterų organizacijoj; ji dalyvavo ir užėmė įvairias pareigas komitetuose; ji veikė Ljet. Literatūros Draugijos ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo vajuose gavime naujų narių; jinau sekmingai užrašė "Vilnių" ir kitą pažangiąją spaudą.

Ursulė buvo gerokai prasiėkusi teoretiniame ir praktiškaime organizaciniū reikalų supratime ir juose galėjo savistoviai vaduotis, tačiau visada sekdamo ir griežtai laikydavosi organizacinių posučių, organizacijos kolektyvei nuomonei ir tarimams skirdama pirmą vietą, save laikydama organizacijos dalimi. Ir šiaip gyvenime buvo sugabi ir išverminga, savystovi, viena iš būrelio tų Chicagoj esamų ypatingų moterų, kurios, reikale gali atlikti bile darba: rašyt, kalbėt, organizuot, gaspadinaut, gaspardoriaut ištaigoj, vairuot mašiną prirėikus nuvežt delegaciją ar kokių kitu organizaciniū reikalų, ir t.t. Tuo organizaciniū neilgu laikū buvo pramokus ir gana gražiai anglų kalbos, dėjus pastangų įsiplietint, kad būtų naudingesnė naujai tėvynei.

Kartą asmeniškai išsikalbėjus, ją bariau, kam jinau, turėdama gražią iškalbą, drąsos, gabumo ir gerokai žinotomis, nesirošia, neina kalbėt, tojauti, kuomet mums moterų kalbėtojų taip trūksta. Ji atsakė: — Stoka laiko giliau prasiėkti teorijoj ir pasigauti bėgamus faktus. Darbų daug, vienus nebaigė, prasiėdė kiti. Vadovaujanti draugai ir taip perkrauti darbas, kas nors turi juos užvaduoti, nors tuos bėgamus darbelius in-dustrijoj jų vyrams išmaršavus svetur. Moterys, be baimės balsuokite už Earl Browderį ir James W. Ford! Elizabeth Gurley Flynn.

Darbininkų Sveikatos Reikalai Smetonos Laikais

Gyveno Užminėjų kaime (Žarėnų valsč., Telsių apskr.) darbininkas Kazys Pagojus, vedęs, turėjęs 4 vaikus (vyr. 7 metų, jauniausias pustrėčių mt.). Dirbo plytinėj sunkiausią akordinį darbą (vežė molį) apie 16 valandų per parą, uždirbdamas vos 5 litus per dieną.

Jo šeima buvo nuo darbovietės už 22 km., tai jam atskirai prasimaitinti reikėjo 2.50 lt., o antrus 2.50 lt. duoti 5 asmenų šeimai maistui ir užsimokėti už butą, kurą, šviešą, apsiirengti ir apmokyti vaikus. Šeima gyveno baisiose sąlygose.

Ir štai 1938 mt. suserga plaučių uždegimu jų sūnus. Išprašė tėvas iš Žarėnų valsč. s-bės liūdijimą paguldyti vaiką ligoninėn. Vaikas pasveiko.

1939 mt. rugpjūčio mėn. susirgo 5 metų dukterė škarlatina. Vėl prašė valsč. s-bės liūdijimo, nes gydytojas liepė guldyti ligoninėn. Tokio liūdijimo s-bė neįsivadė. Vargu tėvai, gydė namie (kur trūksta ir kuro ir maisto ir kitko).

Vaikas įsisirgo. Daktaras pakartotinai parašė Žarėnų valsčiaus viršaičiui, kad mergaitę būtina reikia guldyti ligoninėn. Štai daktaro raštelio nuorašas: "Ponui Žarėnų valsč. Viršaičiui. Pil. Pagojus Kazio dukterė 5 mt. amž., gyv. Užminėjų km., Žarėnų valsč., reikia būtina pasišti ligoninėn gydymui. Ligoninėje turės išbūti apie 7 d. Gyd. (pas.) J. Parnarauskas. Sveikatos Centro Vedėjas. Žarėnai, 1940, II. 23.

O štai Žarėnų valsč. s-bės atsakymo į Pagojus prašymą

Dabar Jau Atsiektą

Kaip senai lietuviškos moterys pradėjo kalbėti ir reikalauti sau teisių, nelengva bus visa sujieškoti. Bet drąsiai galima tvirtinti, kad tuo reikalų jos rūpinosi jau keletas dešėtkų metų.

Kai į Rusijos Valstybės Dūmą (rodos, antrąją) pateko keli socialdemokratai iš Lietuvos, tai Lietuvos darbo žmonės, kartu ir moterys, jautėsi turį savo užtarėjus. Lietuviai atstovai dūmoje sudarė socialdemokratų grupę (kuopą) ir priėmė nuo liaudies reikalavimus, kuriais jie remdiesiems, galėjo pasakyti liaudies norą. Tarpe įvairių reikalavimų, siuntė reikalavimus, su eilėmis parašų, ir moterys. Štai Pušaloto apylinkės (Panevėžio apskr.) moterys balandžio mėn., 1907 m., reikalavo:

"Mes, žemiau pasirašiusios, moters ir mergiotės Pušaloto miestelio ir apylinkės kreipiames į jus, atstovai, darbininkų, bežemių ir mažžemių užtarėjai. Mes žinome, kad Lietuvos Socialdemokratų Partija neskiria lyties, o jūs susidėjot į LSDP kuopą. Jaučiamės todėl, kad neatsisakysite paturėti mūsų reikalavimus. Mes moters ir mergiotės, neturėjom laimės rinkti atstovų ir esame nelaimingos. Dėlto šaukiames į jūsų kuopą ir reikalaujame išreikšti mūsų reikalavimus. Kolei tie mūsų reikalavimai nebus išklaustyti ir išpildyti, tolei nesiklausysime dūmos nutarimų už įstatymus. Būsime priešingos jiems... Todėl prašome, kad už mus neturi turto — tu negali bal-

užsistotumėt... Ir mes visos reikale eisime išvieno į pagalbą.

mergaitę paguldyti ligoninėn nuorašas:

Lietuvos Respublika V. R. M. Telsių apskrities Žarėnų valsčiaus Savivaldybė No. 765.

Žarėnai, 1940 mt. vasario mėnesio 27 d. Pil. Pagojui Kaziu, gyv. Užminėjų km. Žarėnų valsč.

Į tamtos paduotą prašymą iš š. m. vasario mėn. 24 d. vaikų gydymo apskr. ligoninėje valsč. saviv. saskaiton reikalu, pranešu.

Tamtos vaikų gydymui yra jau išleista nemaža suma pinigų: buvo jau ne kartą gydomi ir apskr. ligoninėje ir vietos Sveikatos Punte. Vaikus nuolat guldyti ligoninėn ir jų vienų gydymui išleisti visą buturčių gydymui skirtą kreditą savivaldybė negali.

Tamtos vaikų gydymui buvo suteikta pagalba, kiek savivaldybė turėjo galimybės, o daugiau neturi galimybės ir lėšų.

Pas. (parašas neišskaitomas) L. e. valsč. viršaičio p. Sekr. (parašas neišskaitomas)

Kadangi gydytojas antru kartu būtina ragino mergaitę guldyti ligoninėn, tai Pagojus išsipardavė reikalavimus daktarui, kaip antai: patalynę, išėiginus vasarinius ir žieminius rūbus. Tuo būdu surinkęs 190 lt. nuvežė vaiką ligoninėn, kur tuoj sumokėjo 85 lt. Padarius plaučių rentgeno nuotrauka, pasirodė, kad liga išsėpėjo, neįsivadoma. Laiku nepagydytus škarlatinos, nukentėję plaučiai. Parsivežė nelaimingasis tėvas vaiką namo. Šiais metais balandžio mėn. 10 dieną vaikas mirė.

Apie metus išsikankinę su sergančiu vaiku tėvai, netekę ir menkiausio savo turtelio, vaiko išgelbėti nepajūgė. Iš "D. Z." Tamošiūnas.

Binghamton, N. Y.

LLD 20 Kuopos Moterų Skyriaus Narėmis

LLD 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, lapkričio 1-mą dieną, pas drg. M. Kulbiene, 73 Albany Ave., Johnson City, N. Y. Pradžią 7:30 val. vakare. Draugės, šis susirinkimas bus gana svarbus, nes turime daug svarbių reikalų atlikti. Tad būtų pageidaujama, kad visos draugės dalyvaustumė šiam susirinkime. Nepamirškime ir naujų narių atsiųsti prirašyti prie Moterų Skyriaus. LLD Mot. Skyr. Sekr. O. G.

suoti. O betgi buvo jėga, kuri atnešė visas žmoniškas vyrų ir moterų teises ir pavedė Lietuvos liaudžiai naudotis. Tai buvo toji pragiedriųjų diena — birželio 15, 1940! Dabar ir moters ir pavergtos tarnaitės renkasi ir savas sveigas, kalba apie savo reikalus, organizuojasi į profesines sąjungas ir kuria sau naują pilna-teisį gyvenimą. Jei kas imasi dėstyti šį dalyką kaip atneštą Lietuvai naują pavergimą, tai tas verkia tik už sugriautą senąją vergiją. Tas yra pavergėjų šalininkas, tas yra darbo liaudies priešas!

S. J.

(Mot. Skyriaus tesa ant 4 ps.)

Naujoji Lietuvos Konstitucija

Daugelis mūsų skaitytojų klausinėjo: kur galima gauti naujosios Lietuvos konstituciją? Iki šiol mes jos neturėjome ir nebuvo skaitė. Bet štai šiomis dienomis gavome "Darbo Lietuvą" (š. m. rugs. mėn. 1 d. laidą), kurioje telpa iš-tisa naujoji Lietuvos respublikos konstitucija. Žemiau ją ir paduodame, kad skaitytojai turėtų aiškų vaizdą, kaip jų jų gimtasis kraštas valdosi.

— "Laisvės" Red.

(PAGRINDINIS ĮSTATYMAS) I SKYRIUS

Visuomenės Santvarka

1 STRAIPSNIS. Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika yra socialistinė darbininkų ir valstiečių valstybė.

2 STRAIPSNIS. Politinį Lietuvos TSR pagrindą sudaro darbo žmonių atstovų tarybos, įsigalėjusios tarybos, nuvertus dvarininkų ir kapitalistų valdžią ir įkūrus proletariato diktatūrą.

3 STRAIPSNIS. Visa valdžia Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje priklauso miesto ir kaimo darbo žmonėms, darbo žmonių atstovų Tarybų asmenyje.

4 STRAIPSNIS. Ekonominį Lietuvos TSR pagrindą sudaro socialistinė ūkio sistema ir socialistinė gamybinių įrankių bei priemonių nuosavybė, kurios įsigalėjo likvidavus kapitalistinę ūkio sistemą, panaikinus gamybinių įrankių bei priemonių privatinę nuosavybę stambiose pramonės įmonėse ir nacionalizavus tas įmones, bankus, transportą ir ryšių priemones, siekiant visiškai panaikinti žmogaus eksploatavimą kito žmogaus ir sukurti socialistinę visuomenę.

5 STRAIPSNIS. — Socialistinė nuosavybė Lietuvos TSR-oje turi arba valstybinę nuosavybę formą (visos liaudies turtas) arba kooperatyvinę nuosavybės formą.

6 STRAIPSNIS. Žemė, jos gelmės, vandenys, miškai, stambiosios gamyklos, fabrikai, kasyklos, rūdynai, geležinkelių, vandens ir oro transportas, bankai, ryšių priemonės, valstybės organizuotos stambios žemės ūkio įmonės (tarybiniai ūkiai, mašinų traktorių stotys ir kt.), o taip pat komunalinės įmonės ir stambūs namai miestuose ir pramonės vietovėse yra valstybinė nuosavybė, t. y. visos liaudies turtas.

7 STRAIPSNIS. Visuomeninės įmonės kooperatyvinėse organizacijose su jų gyvu ir negyvu inventorium, kooperatyvinių organizacijų gaminamąją produkciją, lygiai kaip jų visuomeniniai trobesiai yra visuomeninė, socialistinė kooperatyvinių organizacijų nuosavybė.

8 STRAIPSNIS. Greta socialistinės ūkio sistemos Lietuvos TSR-oje yra leidžiamas privatinis pavienių valstiečių, amatininkų ir naminių gamintojų ūkis, smulkios privatinės pramoninės bei prekybinės įmonės, įstatymo nustatytoje ribose.

9 STRAIPSNIS. Žemė, užimama valstiečių ūkių, įstatymo nustatytoje ribose, užtvirtinama jiems naudotis nemokamai ir neribotam laikui.

10 STRAIPSNIS. Piliečių asmeninės nuosavybės teisė į jų darbo pajamas bei santaupas, į gyvenamąjį namą bei pagalbinių namų ūkį, į ūkio inventorijų ir namų apyvokos daiktus, į asmeninio vartojimo ir patogumo daiktus, lygiai kaip piliečių asmens nuosavybės paveldėjimo teisė — saugo įstatymas.

11 STRAIPSNIS. Lietuvos TSR ūkinį gyvenimą nustato ir jį kreipia reikiama linkme valstybinis liaudies ūkio planas, kurio siekiama padidinti visuomenės turtą, nuolat kelti materialinį ir kultūrinį darbo žmonių lygį, stiprinti TSRS nepriklausomybę ir tvirtinti jos galią bei gynybinį pajėgumą.

12 STRAIPSNIS. Darbas Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje yra kiekvieno dirbti galinčio piliečio pareiga ir garbės dalykas pagal principą: "kas nedirba, tas nevalgo."

Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje vykdomas socializmo principas: "iš kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam — pagal jo darbą."

II SKYRIUS

Valstybės Santvarka

13 STRAIPSNIS. Savitarpinei pagalbai įgyvendinti ekonominėje ir politinėje srityse, lygiai kaip apsigynimo srityje, Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika

laisvu noru susijungė su lygiateisėmis Tarybų Socialistinėmis Respublikomis, Rusijos TFSR, Ukrainos TSR, Gudijos TSR, Azerbaidžano TSR, Gruzijos TSR, Armėnijos TSR, Turkmenijos TSR, Uzbekijos TSR, Tadžikijos TSR, Kazachijos TSR, Kirgizijos TSR, Karelijos — Suomijos TSR, Moldavijos TSR, Latvijos TSR, Estijos TSR ir sąjunginę valstybę — į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą.

Ryšium su tuo, Lietuvos TSR užtikrina, TSR Sąjungai, josios aukščiausių valdžios organų ir valstybinio valdymo organų asmenyje, teises, nustatytas TSRS Konstitucijos 14-tojo straipsnio.

Už TSRS Konstitucijos 14-tojo straipsnio ribų Lietuvos TSR valstybinę valdžią vykdo savarankiškai, visiškai išlaikydama savo suverenines teises.

14 STRAIPSNIS. Lietuvos TSR susideda iš apskričių — Alytaus, Biržų, Kauno, Kėdainių, Kretingos, Marijampolės, Mažeikių, Panevėžio, Raseinių, Rokiškio, Seinų, Šakių, Šiaulių, Švenčionių, Tauragės, Telšių, Trakų, Ukmergės, Utenos, Vilkaviškio, Vilniaus, Zarasų — ir miestų, neįeinančių į apskričių sudėtį: Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Panevėžio.

15 STRAIPSNIS. Lietuvos TSR pasi-laiko sau teisę laisvai išeiti iš Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos.

16 STRAIPSNIS. Lietuvos TSR teritorija negali būti keičiama be Lietuvos TSR sutikimo.

17 STRAIPSNIS. TSRS įstatymai yra privalomi Lietuvos TSR teritorijoje.

18 STRAIPSNIS. Kiekvienas Lietuvos TSR pilietis yra TSRS pilietis. Visų kitų sąjunginių respublikų piliečiai naudojami Lietuvos TSR teritorijoje vienodomis teisėmis su Lietuvos TSR piliečiais.

19 STRAIPSNIS. Lietuvos TSR, jos aukščiausių valdžios organų ir valstybės valdymo organų asmenyje, kompetencijai priklauso:

- Lietuvos TSR Konstitucijos nustatymas ir jos vykdymo kontrolė;
- Lietuvos TSR administracinio-teritorinio suskirstymo, o taip pat ir apskričių bei valsčių ribų nustatymas;
- Lietuvos TSR įstatymų leidimas;
- valstybinės tvarkos ir piliečių teisių apsauga;
- Lietuvos TSR liaudies ūkio plano tvirtinimas;
- Lietuvos TSR valstybės biudžeto tvirtinimas;
- valstybinių bei vietinių mokesčių, rinkliavų ir nemokestinių pajamų nustatymas sutinkamai su TSRS įstatymais, o taip pat vadovavimas vietinių biudžetų vykdymui;
- vadovavimas draudimo ir taupymo reikalams;
- respublikos priklausomybėje esamų bankų, pramonės, žemės ūkio bei prekybos įmonių ir organizacijų valdymas, o taip pat vadovavimas vietinei pramonei;
- sąjungos priklausomybėje esamų įmonių valdymo bei būvio kontrolė ir priežiūra;
- žemės, o taip pat gelmių, miškų ir vandenų naudojimo tvarkos nustatymas;
- vadovavimas gyvenamųjų namų ir komunaliniam ūkiui, butų statybai, miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių sutvarkymui;
- kelių statyba, vadovavimas vietos transportui ir ryšiams;
- darbo įstatymų leidimas;
- vadovavimas sveikatos apsaugos reikalams;
- vadovavimas socialiniam aprūpinimui;
- vadovavimas pradinio, vidurinio ir aukštojo mokslo reikalams;
- vadovavimas Lietuvos TSR kultūros švietimo ir mokslo organizacijoms bei įstaigoms ir bendrerespublikinės reikšmės kultūros švietimo ir mokslo organizacijų bei įstaigų valdymui;
- vadovavimas fizinės kultūros bei sporto reikalams ir jų organizavimas;
- Lietuvos TSR teismo organų organizavimas;
- Lietuvos TSR piliečių teisių suteikimas;
- amnestija ir malonės suteikimas piliečiams, nuteistiems Lietuvos TSR teismo organų.

(Bus daugiau)

Moteryų Skyriaus Dalis

(Tąsa nuo 3-čio pusl.) Detroito Liet. Moterų Pažangos Kliubas

Keli Žodžiai iš Praeito Susirinkimo

Kliubas rengiasi prie vakarienes lapkričio (Nov.) 2-ą, 4097 Porter St. Vakarienės susidės iš įvairių lietuviškų valgių. Detroito lietuviai žino, kad kai Moterų Kliubas rengia, tai būna gerų valgių ir dar už tokią pigią kainą — iš anksto perkant 45c., o prie durų 50c. Gera orkestra grieš šokiams, ir bus alaus. Prašome nepavėluokite, 8 valandą tikrai būkite sveitinėje.

Kliubas nutarė nupirkti naujų peilių, šakučių ir šaukštukų.

Kitas mitingas įvyks lapkričio 19-tą. Kliubas nutarė po mitingo turėti pasilinksminimą: gros banko ir kliubas skiria porą dolerių užkandžiams. Prie minėto žaidimo yra kviečiami vyrai ir moterys.

Raportuota, kad randasi serganti narė M. Petraitienė. Gyvenančios toje apylinkėje klubietės aplankykite ligonę. Adresas: 3982 McKinley St.

Kitą lūdna žinia buvo, kad mirė buvus klubo narė Ona Druskiniene. Kadangi jina nebuvo pilnai užsimokėjusi, tai pinigai vainikui nebuvo skiriami iš lėšų, bet klubietės atjausdamos sudėjo kiek katra galėjo, viso tris dolerius, ir man teko šermyse būti ir matyti — ištikro buvo gražus vainikas. Spalių 19-tą palaidota su bažnytinėmis apeigomis.

Pažangos Kliubas išreiškia didelę užuojautą Onos Druskinienei šeimynai. Gaila, kad ši narė atsiskyrė nuo mūsų ant visados.

K. S. Lakomski.

Worcester, Mass.

Mūsų Veikla, ir Kitos Žinios Orui atvėsdinėjant, LLD moterų kuopa ruošiasi į didesnę veiklą, nors ir vasaros laikų mūsų moterys, lyg tos darbščios skruzdės, vis darba-vosi, jei ne savo naudai, tai abelnai visuomeniškuose nau-dinguose darbuose jos padė-davo, kaip tai spaudos bei draugijų parengimuose, komi-tetuose pavyzdinčiai atliko savo užduotį.

Kuopos nūnai rengtas ru-denis pilnikas tikrai pavy-ko. Prie jo pasekingumo prisidėjo su aukom M. Lukas, suteikdamas veltui įvairių dar-žovių, o E. Aniolauskiūtė do-vanojo sūrį, kurį išleido lai-mėjimui D. Plakštienė.

Įvykusiame susirinkime spa-lio 14-tą nutarta prisidėti prie steigimo savitarpinio lavinimos mokyklėlės. Nutarta paskirti \$15 apšvietos reikalams. Nu-tarta prisidėti prie išrašymo Lietuvoj leidžiamų laikraščių Lietuvių Viešam Knygynui. Nutarta surengti social-bingo vakarėlį su gerom dovanom 8-tą lapkričio, ir surengti dėvė-tų drabužių išpardavimą.

Pradėjimo rankdarbių vaka-rų klausimas paliktas sekan-čiams susirinkimui. Mano nuo-mone, šį sezoną reikėtų pasi-rūpinti, kad apart rankdar-bių bei užkandžių, turėtume ir paskaitų bei šiaip dienos klau-simais priręgtų pranešimų. To reikalo sutvarkymui būtų geriausia turėti tam tikrą ko-misiją, kuri tik tuo rūpintųsi. Verta apie tai pagalvoti.

Išrinkta komisija surengti paskaitų sveikatos klausimui. Prelegentu komisijai patarta gauti, jeigu galima, Dr. Bori-są iš Bostono.

Narė.

Šokiuose mergina vaikinui pastebėjo:

— Man patinka jūs juokin-gas žingsnis. Kur jį išmokot?
— Žingsnis, nieko panašaus, aš baigiu pamest keliaraštį.

Gardner ir Montello Moterų Choram

Draugės Menininkės- Dainininkės!

Mes matom iš pranešimų spaudoje, kad jūsų chorai praktikuojasi, lavinasi. Mes manom, kad jums yra svarbu abelnai plačiau susipažinti su meno reikalais - klausimais, bendrai pasidalinti mintimis, patyrimais, kad sekmingiau plėsti pradėtą darbą. Mes taipgi pageidautume plačiau susipažinti su jūsų veikla šioje srityje. Todėl LMS 2-ro apskričio komitetas kviečiam ir prašom, kad jūsų grupės prisistyt atstoves į apskričio metinę konferenciją 8-tą gruodžio, So. Bostone. Konferen-cija prasidės 11-tą valandą ryto, 376 Broadway.

Taipgi primenam ir prašom draugų menininkų ir meno mylėtojų, kad visos didesnės kolonijos būtinai būtų atsto-vautos menininkų konferen-cijoj 8-tą gruodžio.

Nashua, N. H.

Atvažiuoja "Ponai"

Daugelis iš mūsų dar nesama matę tokių ponų. Mat, iš Naujosios Lietuvos ponai pa-bėgo, tai ir parvažiavę Lietu-vo-n jų nebeatysime. Todėl dabar "ponai" atvažiuoja į Nashua ir juos pamatysite lap-kričio 2 dieną, po num. 35 Otterson St. Ten bus suliošta labai graži operetė. Apart tos operetės, dar bus suvaidintas

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzmuoja ir laidoja ant vi-sočių kapinų, parsanda ant-
mobilus ir karietas veselįjom,
krikštynum, kitkam.
231 BEDFORD AVE.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVERgreen 8-9770

kitas veikaliukas, "šlifūbinės iškilimės." O po visų lošimų dar turėsime progą linksmai pasišokti prie geros muzikos.

Į šią parengimą mes nuo-sirdžiai kviečiame ne tik naš-večius, bet taipgi lietuvius ir iš visos apylinkės, iš kitų miestų. Mes užtikriname, kad visi būsite užganėdinti, nes ak-toriai bus iš Norwoodo. Taipgi Norwood vyrų choras sudai-nuos puikių dainų.

Rengėjai.

Mahanoy City, Pa.

A. Bimbos Prakalbos

Jau praėjo keliolika metų kaip drg. A. Bimba kalbėda-mas Mahanojū pranašavo, kad tokia tvarka, kaip A. Smetonos, negalės pasilaikyti Lietuvoj ant visados. Dauge-lis čion Amerikoje gyvendami manė, kad Lietuvoj, demokra-tingoje ir laisvoje šaly jau nelie-ka nieko tokio taisyti, nes jau caro nėra ir viskas gatava. Bet taip ten gyvenantiems mū-sų broliam Lietuvoj nebuvo. Ir jau šiandien Lietuvoj A. Smetonos nėra — pabėgo. Kur? Pas savo draugą poną Hitlerį, kuris tokią laisvą demokrati-ją duoda savo gyventojam, kaip kad A. Smetona davė.

Apie šį nuotikį kalbės A. Bimba Mahanojū ant buvu-sios Norkaus salės 2 d. lapkr. (Nov.) vakare. A. Bimba su-rengė prakalbas ALDDL 9 Apskritys ir kviečia kiekvieną ateiti pasiklausyti jo kalbos apie padėtį lietuvių, gyvenan-čių Lietuvoj. Yra prašomas kiekvienas lankytis. Įžanga dykai.

LDS 104 Kp. Koresp.

Garsinkite savo biznį dien-raštyje "Laisvėje".

Binghamton, N. Y.

GERA VIETA SIUVEJUI
Drabužių Valytojui ir Pro-sytojui Liet. Sveitinės Name
Kreiptis pas O. Girniene
4 Welton Avenue
Binghamton, N. Y.
(256-261)

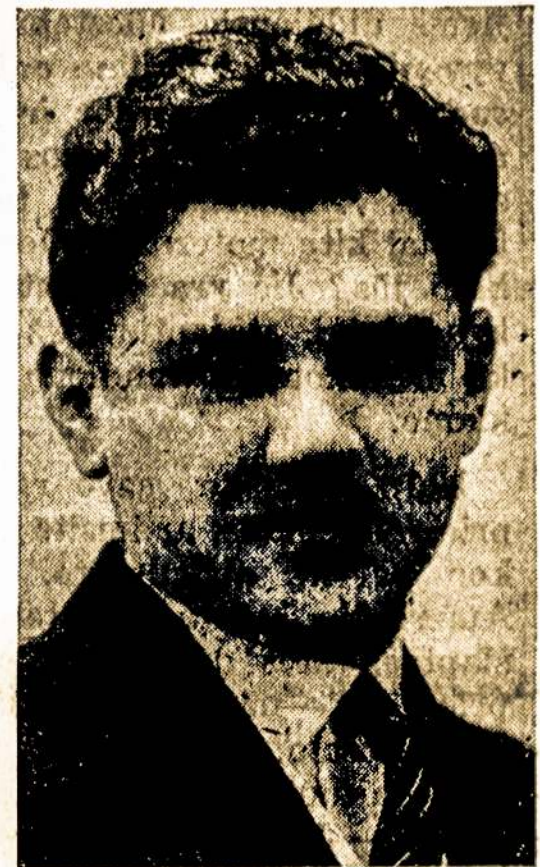
DR. J. J. KASKIAUCIUS

Telefonas: Humboldt 2-7994
530 SUMMER AVENUE
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdesio valandoje kreip-kišs prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moder-niškai įruošta mūsų šerme-ninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

"LAISVĖS" VAJUS GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Visų dienraščio "Laisvės" patriotų prašome tuojaus stoti į vajų gavimui naujų skaitytojų.

Vajus Prasideda 1 d. Spalių Baigsis su 15 d. Lapkričio

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gauti savo dienraščiui nors po vieną naują skaitytoją.

PINIGINĖS DOVANOS KONTESTANTAM

1—\$50; 2—\$35; 3—\$25; 4—\$20; 5—\$18; 6—\$15; 7—\$12; 8—\$10; 9—\$7; 10—\$5.

Stokite į vajų tuojaus, gaukite savo dienraščiui naujų skaitytojų ir gaukite sau vieną iš aukščiau nurodytų dovanų.

"Laisvės" kaina metams \$5.50 ir pusei metų \$3.00. Brooklyne metams \$6.00, pusei metų \$3.25.

Naujiems skaitytojams kainoje nuolaidos nėra. Nes viskam brangstant prisieis pakelti ir "Laisvės" kainą. Kurie užsisakys naujai ar atsinaujins ją laike vajuos, tiems per visus metus nebus pakelta prenumerata.

Prenumeratas ir mokesčiai siųskite šiuomi antrašu:

"LAISVĖ",

427 Lorimer St.,

Brooklyn, N. Y.

ALDDL Septinto Apskričio Konferencija

Spalių 20 dieną So. Bostone atsibuvo Lietuvių Literatūros Draugijos Septinto Apskričio konferencija. Tiesą turio pasakyti, kad būnant rezoliucijų komisijoj, nebuvo galima išklausti visos konferencijos eigos. Bet teko išgirsti pilnai kolonijų delegatų raportus. Manau, jog delegatų raportai tai yra konferencijos širdis. Tik kolonijų delegatų raportus išklauses, gali spręsti, kaip organizacija stovi; gali matyti jos geras ir silpnas puses.

Turiu pastebėti, kad tūli nuolatimiai delegatai per 25 metus da nešmoko priuosti kuopos raportą konferencijai. Čia paminėsiu tik dviejų kuopų raportus ir pamatysime, koks didelis skirtumas. Už Worcesterio kuopą duoda raportą drg. Lukas. Raportas paruostas labai trumpoj formoj. Niekas nėra perdėtas, bet nieko nėra nei praleista, kur tik jie su doleriu prisidėjo, tai apie tai žino visas svietas. Jų kuopos (motery) ir vyrų) prisituntė pilną atstovybę. Žinoma, worcesteriečiai yra geri politikieriai, bet savo vietoj ir mes visi turėtume tokiats būti.

Antrą raportą duoda So. Bostono kuopos sekretorius. Niekad netikėjau, kad kuopos sekretorius nežinotų, kiek kuopa turi narių. Jis sako, jog kuopa turi apie penkiasdešimt narių. Nieko nežino, ką kuopa per metą nuveikė; kur ir kiek aukavo ir t.t. Bet šis draugas nėra kokis naujokas. Jis yra šios kuopos tvėrėjas. Bet, išties, So. Bostono kuopa turi daugiau narių, negu Worcesterio ir jeigu visa šios kuopos metų veikla būtų žmo-

niškai reprezentuota, tai būtų pasirodė, kad ji nemažiau nuveikė, kaip Worcesterio, jei da nedaugiau. Reiškia, So. Bostono kuopa smarkiai nukentėjo šioje konferencijoje.

Pora kuopų raportavo, kad jos pasinėrė į pilietiškus klubus ir ten išieikvoja visą savo energiją. Girdi, šį metų laikėme apie porą susirinkimų ALDDL vardu, tai ir viskas.

Draugai! Kas bus, jeigu jūs aplesite apšvietos organizaciją! Negalima sakyti, kad jūs negalėtumėt veikti tokiuose klubuose, bet apšvietos organizacija visuomet turi būti pirmoj vietoj.

Dabar, ar jūs girdėjote tokį "stebuklą"? Viena kolonija raportuoja, kad pas juos veikimas neblogas, bet tik visa bėda, jog jau daugiau kaip du metai eina pletkavimas ir piktumai. Pirmiausiai pradėjo moterys, o dabar ir vyrai pradėjo daryti repeticijas. Manau, kad jie surengs taikos balių, jame ir aš bėsiu.

Kalbant apie "Laisvės" vąjį, drg. Bakšys išdavė savo "sekretą" visiems "Laisvės" vąjininkams, kaip gauti naujus skaitytojus. Girdi, aš per visą metų tėjimų mūsų parengimus, koki žmonės juos lanko ir visų vardus užrašau į knygą. Kai ateina "Laisvės" vąjus, tuomet aš ir leidžiuosi jų įieškoti. Pasekmės būna geros. Toki žmonės ne tik kad myli mūsų parengimus lankyti, bet jie myli ir mūsų spaudą skaityti. Da pridūrė, kad šį metų lengviau gauti naujų skaitytojų už kitus metus, nes jei kuris ir nemoka skaityti, tai mielai užrašo dienraštį savo gimimės ir Lietuvą. Iš tikro čia drg.

Šiurpi Lietuvių Šeimos Tragedija

Per visą Urugvajaus lietuvių koloniją nuaidėjo pasibalsėtinai žinia. Rugsėjo 24 d. Ceros priemiesty, kuriame daugiausia gyvena lietuviai, skerdyklos darbininkai, kur skurdas viespatauja vargingose lūnose, kur daugiausia prisilėgti nelemto ir neteisingo iš turčių pusės gyvenimo, lietuvis darbininkas, Pranas Kvedaras, tampa sūnaus auka. Nakties metu, kada užviespatauja kapų tyła, kada vargingose bakužėse darbo milžinai audžia sapnuose svajonių ir švelnių iliuzijų tinklą, kada pamirstama visos dienos kartybės... bet vienoj, iš daug tūkstančių jai panašių lūšnų, kyla jos gyventojų tarpe pilnas isterikos ir desperacijos klyksmas, drumstantis kapų tylą... Tai dažnieji šeimyniniai vaidai, kurie tą naktį išsilieja į nebesuvaldomo keršto srovę ir pasekoje nutruksta vienos gyvybės silūlas. Miršta žmogus atgyvenęs pusę šimto amžiaus nuo savo tikto stūnas 17 pavasarių... Jaunystės žiedas tampa žmogudžiū!

Bet kasgi tame kaltas? Tai neteisingos socialinės santvarkos išauklėjimas ir visų nelaimių karalius alkoholis! Nes, kiek teko girdėti, velionis Pranas paskutiniu metu buvo pilnoj alkoholio kontrolėje ir dažnai su šeima nedavalgęs, jis lig psichiniai paires keldavo prieš savo žmoną vaidus ir kumštį. O trys sūnūs visada ateidavo motinai į pagalbą, bet niekad išskyrus šią naktį nebuvo pakėlę rankos prieš tėvą. Bet tą naktį viduriniam sūnui, Antanui nebeišlaikus lygsvaros, pasitaikė po ranka kirvis tai viduramžių žmogaus ginklas—, nuo kurio tėvas miršta, o sūnus eina į kalėjimą. Baisu! Bet žmonija, pilna egoizmo, "teisia" vieni Antaną ir visą likusią šeimą, o kiti Prana, kuris ramiai šaltotj žemėj ilisai. Bet mažai ir šaltai "teisia" organizuotais

žmogudystes, kurios lygiai yra smerktinos, kaip ir ši. Turėtume smerkti lygiai visas žmogudystes ir taip auklėtis, kad nedasilieisti prie to.

Kvedaras Pranas iš Lietuvos atvykęs tais laikais, kada masiniai plūdome visi į Naująjį Pasaulį įieškodami platesnės erdvės kaip ekonominiam taip ir socialiniam gyvenime, bet iš senosios tėvynės atsivežėm labai blogą ydą, tai girtavimo ydą, kurią ir velionis turėjo. Paskutiniaisiais laikais buvo įstojęs į Liaudies Teatrą, Ceros sekcija, kur iš pradžių parodė šioj tokį aktyvumą, lyg gėdindamasi draugų liovėsi viešai girtavęs, bet paskutiniu laiku likęs pasyviu, tik nešas organizacijos vardą, pradėjęs vėl viešai girtauti, su visais nesugyvenęs ir ypatingai su savo šeima.

Didžiama mūsų tautiečių, kaip sakiau, atvykome su blogomis ydomis, bet kai kurie, o ypač organizacijų nariai liovėsi tokių nekultūrinių papročių ir daug švietisau tvarkė savo gyvenimą. Organizacija, tai žmogaus mokykla, kur tarpusavy mokinaisi, tačiau velionis buvo silpnos valios žmogus ir priešgina — neprisitaikė prie progresuojančių draugų, bet nuėjo senų papročių vėdamas, tai didelis mūsų tautos pažeminimas išivijoje.

Yra žmonių, kurie mėgsta pasišaipyti iš artimo nelaimės ir tą šiurpų įvykį primesti organizacijai dėlto, kad velionis buvo jos nariu. Tai žemo ir silpnuoio žmogaus manymas. Organizacija, pasak jų, "surbiedievina ir nupuldo moraliai", tačiau taip neatsitinka. Organizacija, o ypač darbininkiškoji, stengias išauklėti moraliskai, bet jei atsiranda žmogus, kuris esti dvideidis, tai ką gi su tokiu padarysi. Progresyvūs, susipratę darbininkai smerkia tokius atsitikimus.

Korespondentas.

Bakšio geras "sekretas" ir manau, kad vąjininkai juomi pasinaudos.

Abelnai konferencija buvo skaitlinga ir nuosekli. Visus nutarimus prizadėta griežtai išpildyti. Nors aukščiau buvau palietęs tūlas mūsų silpnības, bet palyginus su abelnu veikimu, tai tik mažas lašelis jūroje. Per metą apskritys nuveikė milžinišką darbą; sukėlė tūkstančius dolerių pinigais ir išplatino be galo daug apšvietos.

Nuo savęs noriu palinkėti apskritiui, kad per ateinančius metus da su didesne energija ir aukštesniu kaupu išpildytų, kas konferencijoj buvo pasibrėžta, dėl mūsų pačių ir darbo žmonijos labo.

Jaunutis.

Mano Pasiaiskinimas

Gerbiamą "Laisvės" Redakcija: "Laisvės" No. 239 korespondencijoj iš Pittston, Pa., "Senas Mainierys" rašo, kad Lietuvių Literatūros Draugijos 12-to Apskričio židininkas yra labai veiklus, bet ant nelaimės, žmogus nemoka rašyti. Bet tai yra netiesa. Aš moku rašyti ir šis laiškas išaiškina bei parodo, kad "Senas Mainierys" rašo netiesa.

Kas link LLD 12-to Apskričio komiteto, kad vis nieko nesigirdėt dėl konferencijos, tai aš nieko nežinau, kame dalykas. Paraginu Komitetą, kad šauktų susirinkimą.

M. Bagužinskas, LLD 12-to Apskričio Išdininkas.

Apie Suaugusių Švietimą Lietuvoj

Rašo Švietimo Vice-komisaras L. Gira

Pradėdami suaugusių švietimo darbą, nieko gero neradome: jokių taisyklių, jokių programų. Pačioj pradžioj buvo sudaryta komisija, į kurią įėjo pedagogai, patyrę žmonės. Buvo sudarytas suaugusiems švietis įstatymas. Remiantis tuo įstatymu pradėtas darbas. Darbo vykdymui yra sudarytos taisyklės, ir jos laukia galutinio patvirtinimo.

Patį visuomenė labai domisi suaugusių mokyklomis. Mokyklų suaugusiems bus įvairių: pradžios mokyklos, pilnos ir nepilnos vidurinės mokyklos (jos atostos gimnazijas ir progimnazijas), liaudies universitetai, darbininkų fakultetai ir visa eilė kursų: rusų k., lietuvių k., politinio auklėjimo. Visose mokyklose mokslas nemokamas. Suaugusiems mokslas bus vakarais. Suaugusieji naujų patalpų dar neturės, bus naudojamos esamųjų mokyklų patalpos.

Liaudies univeritetai bus tiems, kurie negalės lankyti gimnazijos. Liaudies universitetuose mokslas bus atskirų šakų. Darbininkų fakultetai—įstaigos darbininkams lavinti. Pav., fabrike yra labai gabus mechanikas. Jį iš fabriko pasiunčia į darbininkų fakultetą. Darbininkų fakultetų tikslas paruošti žmones į tikrąjį universitetą.

Su profsąjungomis bus palaikomi glaudūs ryšiai. Prie profsąjungų bus steigiami įmonių kursai. Tie kursai bus šv. komisariato žinioje. Jų programą nustatys šv. komisariatas. Kiekviename valsčiuje bus po vieną kultūros židinį. Šiam darbui reikės panaudoti ir pačios visuomenės iniciatyvą.

Švietimo komisariatas paskirs kiekvienam valsčiui kultūros židinio vadovą. Vadovas sudarys kultūros židinio tarybą, į kurią įeis Kompartijos atstovas, Kontjaunimo atstovas, ir, kur yra, Liaudies Pagalbos atstovas, profsąjungų vietinės tarybos atstovas. Taryba, radusi valsčių trūkumų, susijusių su švietimu, informuoja kultūros židinio vadovą, o šis—švietimo komisariatą.

Lygiai mieste, lygiai kaime atsiranda asmenų su dideliais talentais: vieni sugeba labai

dailiai iš medžio išdrožinėti, kiti kitais gabumais pasireškia. Kultūros židinio tarybos bene didžiausias tikslas ir bus rūpintis valsciaus talentų išugdymu. Tas pats liečia ne tik kaimą, bet ir miestą. Kultūros židinių uždaviniai—dar ne visi: jie turės skverbtis dar giliau į liaudį ir sudaryti socialistinius kampelius. Norima, kad kiekviename kaime pas geresnį, didesnį butą turintį ūkininką būtų įsteigtas socialistinis kampelis. Čia sueis žmonės pasikalbėti politiskais klausimais, čia bus Konstitucija, laikraščiai—pagrindiniai kultūros įrankiai. Socialistiniai kampeliai priklausys Švietimo komisariatui per kultūros židinius. Apskrityse taip pat bus kultūros židiniai, bet jau stipresni, ir jie prižiūrės valsciaus kultūros židinius.

Bibliotekų skaičius prie seno režimo buvo menkas. Per 20 metų valstybinių bibliotekų įsteigta tik 162. Taigi, kiekvienai bibliotekai tekdavo apie 17,000 žmonių. Šiais metais numatoma įsteigti 150 naujų bibliotekų. Švietimas visame krašte turės smarkiai pakilti, nes kultūros židiniai, socialistiniai kampeliai, radijo punktai (kurie taip pat neužilgo bus steigiami) smarkiai prisidės prie švietimo pakėlimo.

Bombomis Aparenta Anglų Finansų Ministerija

Washington. — Sekmdienį sugrįžęs iš Londono, Wm. Hillman'as, amerikony žurnalo Collier's štabo narys, pranešė, jog savaitė atgal vokiečiai oro bombomis labai sužeidė Anglijos Iždo ministerijos rūmą Londone.

PRANESIMAI IS KTUR CLEVELAND, OHIO

Amerikos L. M. Klubo narių susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 31 d., 8 v. v. 920 E. 79th St. Narės, malonėkite dalyvauti, nes turime svarbių dalykų aptarti. Kadangi rengiamės prie parengimo, tai reikės ir darbininkus išrinkti. Šis bus paskutinis susirinkimas prieš lošimą. — M. Račkaitienė, Sekr. (255-257)

HAMTRAMCK, MICH.

LLD 188 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, 1 d. lapkr. 1035 Caniff. Pradžia 7:30 v. v. Nariai dalyvaukite, tie kurie užsimokėję duokles gaus po naują knygą. Nepamirškite

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŌSIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Pulkūs, lietuviško namų darbo, lūbaisai ir kepta paršiena; gaspadoriškaai nuvirtį kopūstai ir barščiai.

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VELAI VAKARO

Vasaros laikui visada yra gražūs pasirinkimas plėniskų valgtų ir daržovių—virtų ir šaltų.

atsivesti ir naujų narių. — A. V. Sekr. (256-258)

HUDSON, MASS.

ALDDL 103 kp. susirinkimas įvyks 1 d. lapkr., 8 v. v. H. L. P. Klubo Sveitinėje. Nariai prašomi dalyvauti, turėsimė daug reikalų aptarti. Taipgi gausite naują knygą— J. J. Sekr. (256-258)

Clement Vokietaitis LIETUVIS ADVOKATAS

50 COURT STREET Brooklyn, N. Y. Tel. Triangle 5-3622

168 GRAND STREET Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 8-7179

F. W. SHALINS (SHALINSKAS)

Funeral Home

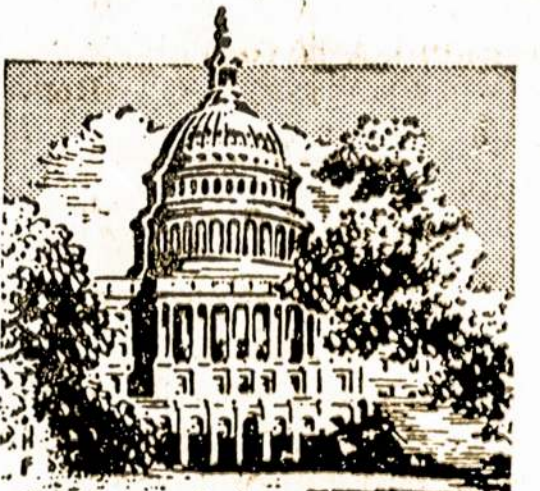
84-02 Jamaica Avenue Opposite Forest Parkway WOODHAVEN, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves \$150 Koplyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto Tel. Virginia 7-4499

FOTOGRAFAS

Traukiu pavelklusus familiju, vestuviu, iktokiu grupiu ir pavieniui. Iš senų padarau naujus pavelklus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliauvoji i vaiviron spalvovm.

JONAS STOKES 512 Marion St., Brooklyn Kamp. Broadway ir Stone Ave., tuvių, iktokiu grupiu ir pavieniui stočiu BMT Lino Tel.: Glenmore 5-6101

"If selected I promise to serve you faithfully" THE PRESIDENT by BULOVA

PRESIDENT \$4500 21 Jewels

GODDESS OF TIME 17 Jewels \$2475 17 Jewels \$3375

Bulova ROBERT LIPTON Jeweler :: Įsteigta 1892 701 GRAND STREET Tarpe Graham & Manhattan Aves. BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 2-2178

NOTARY PUBLIC Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai Lūdosio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užfikrintas ir už priemną kainą.

SKELBKITES "LAISVEJE"

Office Phone Evergreen 4-6971 Inside Phone Evergreen 4-6485

FLUSHING Russian & Turkish Baths, Inc. 29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y. OPEN DAY and NIGHT Managed by RHEA TEITELBAUM Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations. Admission 50c, day & night, Saturday night 75c. SPECIAL RATES PER WEEK LAIDIES' DAYS Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents GENTS' DAYS Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ

36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniaus

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caher ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Slundamo duona per paštą į ktus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jųs pareikalavimo, sutelksime informacijas apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

KAIP PASILAIKYT SVEIKU Kraujo, Odos ir Nervų Ligos, Abelnas Silpnumas, Chroniški Skauduliai, Skilvio ir Mėšlažarnės ligos, Chroniški Reumatiški Nesveikimai, Nosies, Gerklės ir Plaučių Ligos, Inkstų, Pūslės Nesveikimai ir ktos Chroniškos Ligos Vyrų ir Moterų sekmingai gydoma Moderniškais būdais. Kreipkitės į Dr. Zins, kad išaiškintų jūsų nesveikumą. Kraujo Tyrimai — Šlapumo Tyrimai — X-Rays Priemamos Kainos. Atlyginimas Pagal Jūsų Išgalę. ISTYRIMAI DOVANAI **DR. L. ZINS** (Virš 28 metų Privatinės ir Ligoninėje Praktikos) 110 East 16 St., New York Tarpe Union Square ir Irving Place Valandos: 9 A. M.—8 P. M.; Sekmdieniais: 9 A. M.—2 P. M.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Dr. Martin Luther D-tė Kviečia Visus

Gerbiamieji Brooklyniečiai
Sekantį šeštadienį, lapkričio 2, Dr. Martin Luther Draugystė rengia metinę vakarienę, Lietuvių Piliiečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžią 7:30 v. vakare, įžanga \$1.50 asmeniui.

Taigi, gerbiamieji, mūsų draugija nuo 1906 metų visados ir visur remia lietuvių, ypač progresyvišką darbininkų judėjimą. Kuri tik organizacija kreipėsi į mus finansinės paramos, šis draugija niekad neatsakė, bet rėmė pagal savo išgalės. Mes esame tikri, idant jūs mūsų praecityje atliktus darbus įvertinsite, ir skaitlingai atsilankysite į mūsų parengimą. O mes iš savo pusės jums užtikrinam, kad maistas bus geras, ir jvialtas jo, vėliau įsigėrę, pasišokę jausitės kaip namie.

Dar turiu priminti, kad būnimų, kad dalyviai neturėtų gyve vakariene bus pamarginuobudom. Ir mes atsilankius atieityje visad įvertinsime.

Pirmininkas Julius Apseles.

Klubiečių Domei

Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienio vakare, pirmą lapkričio. Pradžią 7:30 val. vakaro. Prašome nesivėluoti.

J. Nalivaika, Sekr.

Žymūs Dvasiškiei už Teisę Baloto

Dr. Guy Emery Shipley, "Churchman" redaktorius, ir kun. William Russell Bowie, Teologinės Seminarijos fakulteto narys, lankėsi pas gubernatorių Lehmaną prašyti, kad jis "imty tokį pat nedvejojantį nusistatymą gynime rinkimų teisų mažumų partijoms, kokį jis ėmė gynime religinių ir rasinių mažumų." Gubernatorius jie įteikė pareiškimą, po kurio yra pasirašę patys ir eilė kitų žymių, visuomeniniame gyvenime pasiskilusių dvasiškių.

CIO Taryba Ragina Saugot Balsavimų Sistemą

Tammanės sumanymu, šiuose rinkimuose vėl bus ant baloto pasiūlymas panaikinti **proporcionalės atstovybės** (Proportional Representation) balsavimų sistemą, kas būtų labai blėdinga visoms mažumoms ir abelnai darbo žmoniems.

Prie proporcionalės rinkimų sistemos, bile partijos narys ar atskiras asmuo, gavęs viename apskrityje 75,000 balsų arba to skaičiaus didžiuma, jeigu už jį daugiau gavusių balsų nesiranda, tampa išrinktas Miesto Tarybon. O tammanė

Prėkekcijos apie Sveikata

Spalių 30-tą bus 250 Baltic St., 1:30 ir 2 val. po pietų; 142 N. 1st St. 2 val. po pietų; 401 State St. 3 val. p. p. Jas duoda Sveikatos Dep-to gydytojai ir darbuotojai. Kai kur kalbamu klausimu rodoma ir filma. Įžanga nemokama.

Apsivedė

Spalių 28-tą apšivedė Alfonso Skirmontas su Josephine Kurliūtis, Katrinos Reklinės dukterim. Sutuoktuvės atlikta Miesto Bilinge, New Yorko mieste, civiliai, kadangi abu naujavedžiai yra pažangūs žmonės. Apsigyveno motinos namuose, 55-14-68th Street, Maspeth.

Skirmontas yra daugeliui brooklyniečių žinomas biznieriui, seniau turėjęs užeigą Williamsburge, o pastaruojų laiku yra apsigyvenęs ir įsisteigęs užeigą 1 Browne Pl., kampas Grand Ave., Maspeth.

Laimingo šeimyniško gyvenimo!

Išvežtas Ligoninė

Feliksa Ražiukas, gyvenantis 113 Engert Ave., Brooklyn, N. Y., išvežtas Greenpoint Ligoninė. Kokia jam yra liga—neteko sužinoti.

Feliksa yra Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo narys. Linkėtina jam greitai pasveikti.

niečių siūlomoji senoji sistema duodavo progą tik kontroliuojančioms partijoms išrinkti savo kandidatus. Jeigu partija, kaip partija gaudavo daugiau balsų, tai tos partijos visi kandidatai skaitydavosi išrinktais, nors jie kur kas mažiau balsų būtų gavę už kitų partijų ar nepriklausomus individualius kandidatus.

CIO Unijų Taryba siūlo visiems unijistams ir norintiems demokratiškos rinkimų sistemos ant to pasiūlymo balsuoti "No."

Pamažų Sveiksta

M. Čirikienė prieš porą savaitių turėjo operaciją Caledonian ligoninėje, sakoma, gana sunkią, nes ir dabar jaučiasi dar gana serganti. Tačiau rengiasi iš ligoninės vykti namo. Greito pasveikimo!

R.

A. Vasiliausko Koncertas

Pereitą sekmadienį, spalio 27, Grand Paradiše salėje įvyko Alekso Vasiliausko koncertas. Programa buvo graži. Apart paties gerb. Vasiliausko, programos pildyme ėmė dalyvumą pianistė Mildred Žudžiūtė, dainininkė Marijona Kiziūtė ir armonistas J. Tamasauskas.

Bendrai kalbant, p. Vasiliauskas ir kiti programos dalyviai gražiai pasirodė. Ypač paties malonų įspūdį darė Vasiliausko ir M. Kiziūtės duetavimai.

Publikos buvo nedaug.

Rep.

Jaunuoliai Sukele Virš \$22,000 Rinkimams

New Yorko valstijos Jaunieji Komunistai sukele \$22,000 šiam rinkimų darbu užtikinti, kaip skelbiama "Daily Workerje". Jie, pakastinti reikalo ginti teises baloto nuo reakcinių atakų, savo kvotą pakelė iki \$30,000.

Dar Vienas Unijistas Kandidatas

Jau ne kartą minėjome, kad 14-me kongresiniame distrikte, N. Y., kandidatoja į kongresmanus pavyzdingas unijistas Samuel Burt. Ji 15-me prieš tammanietį Kennedy kandidatoja Jūrininkų Unijos vadovs Joseph Curran, kurio kampanija, sakoma, tammaniečiams daranti didelio strioko.

Kaltina Tammanę Norint Suvogt Rinkimus

Samuel Burt, reguliaris Am. Darbo Partijos kandidatas į kongresmanus iš 14-to kongresinio distrikto, New York, įkaltino Tammanę vartojime gengeriškos taktikos pastangose suvogti rinkimus, kuriuose žmonės savo balsą norėtų atiduoti už Burt.

Pereitą savaitę du Burt'o kampanijos darbuotojai, jaunias vyras ir senyva moteris buvo sužeisti Tammanės mušėjų, taipgi buvo vedamos atakos ant Darbo Partijos kalbėtojų ir garsikalbinių trokų. Burt sako, kad jis reikalau ektra policijos apsaugos savo kampanijos darbuotojams, jeigu Tammanės mušėikos tės ir toliau savo teroristinę taktiką.

Prezidentas Lankėsi Mieste

Prezidentas Rooseveltas, iki šiol tartum mažai domės kreipęs savo rinkimų kampanijai, pereitą pirmadienį buvo atsilankęs miestą 13-kai valandų, kuria praga jis buvo sustojęs 11-koj skirtingų vietų ir 7 syk kalbėjo per radio.

Tarp svarbiųjų jo sustojimo punkty skaitoma jo atsilankymas prie Brooklyno-Battery Tunelio atkasmio darbu, ir Madison Sq. Garden mitingė, vakare, iš kur jis nuvyko Penn. stotin ir Washingtonan specialiu traukiniu.

Minios norinčių išgirst prezidentą netilpo Gardene.

Visiems Brooklyniečiams

Kiekvienas iš jūsų turite smagių, o kartais ir labai liūdnų nuotikių savo ir šeimos gyvenime, kurie tačiau turi visuomeninės svarbos ir norėtų mēt, kad apie juos žinotų jūsu draugai, giminės, pažįstami. Tačiau ypatingai skubiuose nuotikiuose jūs neturite galimybės juos pasiekti. Bet "Laisvė" pasiekia tūkstančius lietuvių. Gi jums užtenka įmest laiškutį, atvirutę, telefonot, ar asmeniškai užėjus žodžiu pasakyt ir apie jūsu laimę ar nelaimę išgirs šimtai jūsu draugų. Tuo gali pasinaudoti ir pasiturtis ir biedniokas, nes už tokius patarnavimus "Laisvė" išpranešėjo nereikalauja nei cento. Mokamais yra tik bizniški, pastovūs pasiskelbimai bei pramogų garsinimai.

CIO Taryba Veikia dėl Lewis'o Pralkbos

Didžiojo New Yorko Industrių Unijų Taryba matė reikalą susišaukt specialį mitingą spalio 29-tos popietį, kad apsvartyt veikalą dėl Lewis'o pasakytos prakalbos pereitą penktadienį. Šiuos žodžius rašant, mitingo pasekmės dar nebuvo žinomos.

Trys berniukai, Donald, Clem ir Arthur Allen, 12, 11 ir 9 metų, išėję Pas. Parodon pereitą penktadienį ir nesugrįžė.

Siuvejų Žinios

Lietuvių Kriaučių Amalgamėitų Unijos 54-to Skyriaus susirinkimas įvyko trečiadienio vakare, 23-čią spalio, Liet. Amerikos Piliiečių Klubo svetainėje. Siuvejų atsilankė visai mažas skaičius. Nesilankymo siuvejų į susirinkimus, pagal mano supratimą, yra dvi priežastys: nekreipimas dėmesio į savo unijos bėgamas reikalus ir didelis išsimėtymas gyventi į visas miesto dalis.

Persikaityta laiškas iš Unijos Generalės Raštinės, kuriame praneša, kad kurie vyrai išėis armijon, tie nemokės unijai duokli per tą visą tarnybą laiką ir kaip jie sugrįš į laisvą gyvenimą jų darbas bus automatiškai gražinamas atgal toj pačioj dirbtuvėj, iš kurios jie išėjo tarnybon.

Nupirkta Maspetho Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo 10 tikiety alinės puotos. Tikietas pusė dolerio. Taipgi Lietuvių Atletų Klubo vakariene 10 dolerinių tikiety. Vakariene bus sekmadienį, 8-tą gruodžio, jų pačių name.

Paulina Dikčiūviene paliuosuota nuo mokėjimo unijai duokli, remiantis tuomi, kad ji pasiliko viena duonos nešėja į namus, nes jos vyras serga jau nuo kovo mėnesio ir vargiai jis savo gyvenime galės kada nors dirbti, o sūnus dar yra mažas ir eina mokyklon. Valgyt ir gyvent reikia visiems trimis.

Buvusio baltiaus komitetas išdavė raportą, kuris parodė, kad liko pelno \$50.65 centai. Tai pusiau mažiau pelno už pirmesnius baltius.

Šio meto baltiu daug pakenkė kelios lietuviškos vestuvės, buvusios ta pačia diena ir suprizo puotos. Vestuvės, tai vestuvės, bet jau tos suprizo puotos tiek pasimė begėdiškos drąsos, kad nepaiso jokių organizacijų parengimų. Suauge žmonės, tvėrėjai organizacijų, bet taip apsirgo suprizo puoty liga, kad nežinia kas jiems reiks pašaukti: dakaras ar policijantas... Jeigu jiems niekas nieko nesakys, jie visiškai sukvaillios...

Sinelių Siuvinas

Šį mėnesį New Yorko mažai buvo susirinkimų Unijos reikalais, nes jos viršininkai daugiau užsiėmė politikos klausimais, negu siuvejų darbais, nes reikia prisirengti prie prezidentinių rinkimų, tai daug ką negalima pasakyti, kas dedasi kitose dirbtuvėse, kaip sekasi siuti kareiviskus rūbus. Tačiau turint vieną lietuvišką dirbtuvę, kuri siuva ir keikia ne tik bosus, bet visokius prezidentus...

Pirmiaus, negu gavo šinilius siuvinui, kas nors gal būtų yčia paleido kvailą paskalą, kad juos dirbant nereiks šty rankų, anų ir kitų. Žodžiu, pasiėmė glėbį materijos, kelis sykius bakstelėjai adata ir jau mesk kareiviu ant kupros gatavą žiponą. Ir va šita kvaila pasaka visus apdurnino, o to durnumo teko daugiausiai darbininkams, nes jie turi siuti juos baudžiaunišku užmokėjimu.

Sinelį padalino į 99-nias dalis ir pagal jas nuskyrė mokestį: centas, du, trys ir taip toliau. Kišeniniams nuskyrė už kišeniaus pasiuvimą 13 1/2 cento taip, kad jie į valandą negali padaryt 27-nių centų. Kišeniniai jau sustreikavo. Sakoma, kad šią savaitę ir New Yorko kišeniniai sustos, nes lig šiam laikui dar nebuvo padarytas mokes ties lapas.

Mokes ties lapas padarytas, galima sakyti nuo ausies, neišdalintas kaip reikia. Vieni išdirbė savaitę galės nusipirkti kumpį, o kitiems neužteks pinigų nei ant kiauulės galvos.

Delegatas Bubnys norėjo pataisyti, palyginti mokes ties lapą, bet unijos aukštesni žmonės pasakė jam: "Nekišk savo nagų, kur tau nereikia. Nori padaryti suirutę visose

šapose, atsimink, kad jis sutaisytas visoms lygiai."

Tačiau to lygumo nėra. Pavyzdžiui, Atkočičio kryseriams nustatyta mokes ties \$4.35 už šimtą, o kitose šapose \$4.50. Dalykas yra tame, kad prie Atkočičio siuvaro šinilius yra pridėta kokis nors pagerinimas ir patys darbininkai turi už jį užmokēt.

Prie civilių rūbų dirbome trys kryseriai ir pasidarėm gyvenimą. Gi praeitą savaitę išdirbome veik pilną laiką ir pasidarėm po \$10. Tai iš kur gaut daugiau pinigų, kad padengus gyvenimo išlaidas?

Tulas Klaiman iš Passaic, N. J., pasiėmė 30,000 šinilių po \$2.70 centų. Reiškia, su sukirpimu. Dabar jis nuo savęs duoda \$3.20, kad tik kas imty juos dirbt. Vadinasi, vienas jau prisidirbo pinigų.

Šį ketvirtadienį, 3-čią valandą po pietų, sustos dirbė visos dirbtuvės ir visi kriaučiai važiuos klausyt agitatyviškų prakalby, kad būtų išrinktas prezidentas Rooseveltas.

Šiaip nieko naujo. Sezonas jau eina prie pabaigos, bet dirbtuvės dar dirbinėja. Kitoms prisieis dar ilgokai padirbēt pakol išbaigs darba.

J. Nalivaika, Skyr. Koresp.

PRAMOGOS

BROOKLYNO MOTERIMS
Motery Apšvietos Klubo rankdarbių ir įvairumų vakaras įvyks spalio 31-ma, 8 val., 419 Lorimer St. Narės ir ne narės kviečiamos atsinėti rankdarbius ar šiaip atėti sykiu smagiai praleisti vakarą. — Komisija (256-257)

BROOKLYN, N. Y.
Amerikos Lietuvių Demokratų Klubus ruošia obuolių parę, 31 d. spalio (Halloween Night). 18 Scholes St. Pradžią 8 val. vakaro. Kviečiame narius ir pašalinus dalyvauti. Linksmai praleisite vakarą. (256-257)

PARDAVIMAI

Parsiduoda 42 akrų ūkė, 20 akrų dirbamos, 10 akrų miško, kita ganykla. Yra 12 kambarių namas, elektra ir telefonas; mūrinis tvartas, 8 melžiamos karvės, 5 priaugančios, 1 geras arklys, elektrinis pieno šaldytuvas, 30 tonų šieno ir visi reikalingi įrankiai žemės apdirbimui. Okė randasi 1 1/2 m. nuo miesto, ant valstijos kelio. Sutinku mainyti ir ant namo mieste, jeigu būtų Worcesteryje. Kaina \$5,000. Priežastis pardavimo yra, kad vyras mirė, sūnus gavo valdžias darba, tai vienai moterei sunku užlaikyti. Mrs. Paulina Grenevič, Hillsville Spencer, Mass. (255-257)

Lietuvių Kūro Kompanija

IDEAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVĄ
(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsu namus ir idės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame aprokat.mus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Mateušas Simonavičius

Gražiai Įrengta Susiėjimams Istaiga

Vietos ir importuotos degtipės ir vynai, geriausių bravorų alus ir šlius. Kada būsite Brooklynė, užėikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakariene. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos diena iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Elokas nuo Hewes elevatorio stoties Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Rakandų Krautuvė

Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis. Bedroom and Parlor Sets, Studio Couches, Kitchen Sets, Dinette Sets, Matrasai ir Springsai

GRAND CHAIR CORPORATION
LIETUVIAI RAKANDŲ ISDIRBEJAI
PETRAITIENE ir SCNAL, Biznio Vedėjai
409 ir 436 Grand St. Tel. EV. 7-8451 Brooklyn, N. Y.

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Idomiai įpuosta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynu ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandvat
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. — Brooklyn

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Fėvas ir Sėnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Manjer Sts.
Brooklyn, N. Y.
Geral Patyrę Barberiai
(255-257)

"LAISVĖS" KONCERTAS

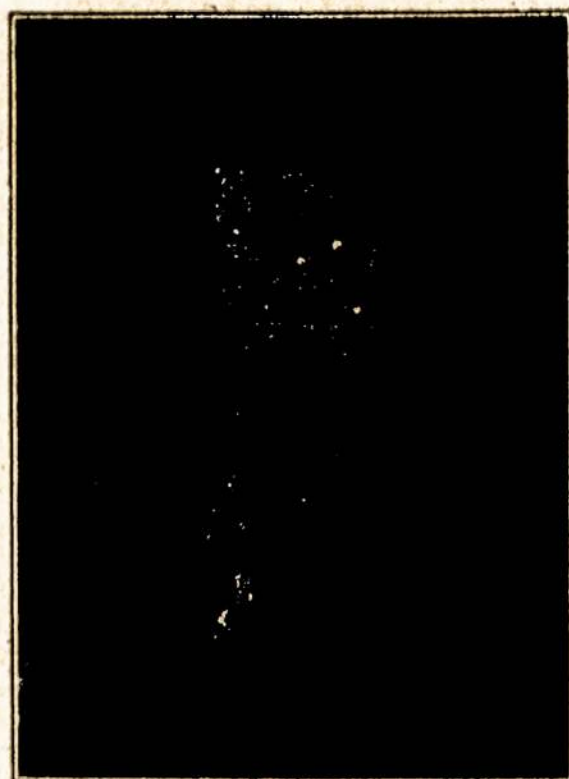
BROOKLYNE

Tuojau įsigykite įžangos bilietus, užsitikrinkite sau sėdynę, nes sėdynės rezervuotos.

Nedėlioj, Lapkričio 10 (November)

Įžanga Koncertui
50c., 75c., \$1.00
Vien tik šokiams
Įžanga 40c

Puiki programa
Ryt dienos "Laisvėje" tilps ištisa programa.
Po koncerto BUS ŠOKIAI

A. VISAUSKAS, tenoras
Jis dainuos "Laisvės" koncerte

BUS BROOKLYN LABOR LYCEUM
949 WILLOUGHBY AVENUE BROOKLYN, N. Y.

"Laisvės" koncerte Amerikos Lietuviai Turės Progą Išgirsti Kompozitorių ir Genijų Pianistų Vytautą Bacevičių